

India kultúrájának egyik legfontosabb korabeli kutatója, számos könyvével, cikkével, kiállításrendezésével mindmáig legnagyobb magyar népszerűsítője az alig több mint ötven éve elhunyt Baktay Ervin volt. Festőművészként indult, majd fordításaival, tanulmányaival szerzett nevet magának, s a mára világhírűvé vált indiai festőnő, Amrita Sher-Gil nagybátyjaként családi élete is szorosan kapcsolódott Indiához. Mindeközben jelentőset alkotott a földrajztudományokban, művészettörténetben, asztrológiában, Kőrösi Csoma Sándor hazai kultuszát pedig egyenesen Baktaynak köszönhetjük. Sokoldalú tehetségét azonban nemcsak műveiben bontakoztatta ki. Színes gyermekkori élményei nyomán – melyek önéletrajzi visszaemlékezései révén nemrég a nagyközönség számára is hozzáférhetővé váltak – barátaival vadnyugati és indiai játékot alapított, melyet az Amerikai Indián Szövetség is elismeréssel illetett.

Jelen kötet Baktay sokszínű egyéniségén keresztül foglalja össze a XX. század első felének társadalmi és szellemi mozgalmait. A tanulmányok többek között részletesen bemutatják Baktay családjának eddig feltáratlan eredetét, Baktay müncheni éveit az élete végéig mestereként tisztelt Hollósy Simon festőiskolájában és kapcsolatát a századelő bohémmozgalmaival; első fordításait, valamint szerepét a Magyarországon akkor még alig ismert Gándhí és Tagore kultuszának kialakításában; első indiai utazását (1926–1929) és 1928-ban, rendkívüli körülmények között megtett nyugat-tibeti útját; kapcsolatát a Magyar Földrajzi Társasággal, asztrológiai munkásságát, a „Wadnyugat” iránti elkötelezettségét és meghatározó szerepét a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeumban. A kötetet Baktay múzeumi előadásainak jegyzéke, 1956–57-es indiai útjáról írt jelentése és kollégáival való levelezése, valamint egy minden részletre kiterjedő, számos újonnan felkutatott cikket és tanulmányt, illetve Baktay eddig kiadatlan kézíratait tartalmazó bibliográfia egészíti ki.

Útikönyvein, bölcseleti írásain, fordításain és a főművének számító indiai művészettörténetén keresztül Baktay máig érvényes módon fogalmazta meg az indiai kultúra lényegét a magyar szellemi élet számára. Mint azt a kötet egyik indológus tanulmányírója megjegyzi: „Baktay néhány eszmefuttatása és saját maga által alkotott szakkifejezése rádöbbeníti a szakmabeli olvasót, hogy mindnyájan Baktay dolgozószobájából bújtunk elő.”

Az indológus
indian

BAKTAY ERVIN EMLÉKEZETE

Az indológus
indian

BAKTAY ERVIN
EMLÉKEZETE

Az indológus
indian

BAKTAY ERVIN
EMLÉKEZETE

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI
MŰVÉSZETI MÚZEUM, 2014

HFM Könyvtár
20230531

A tanulmánykötet AZ INDOLÓGUS INDIÁN
BAKTAY ERVIN EMLÉKEZETE
című kiállítás alkalmával jelent meg.

2014. november 00 – 2015. november 00

Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum, 2014

SZERKESZTETTE: Kelényi Béla

FOTÓK, REPRODUKCIÓK: Sulyok Miklós,
valamint Balázs Ferenc, Garas Kálmán, Kelényi Béla és Szadai Roland

FELELŐS SZERKESZTŐ: Ruttkay Helga

GRAFIKAI TERV: Bárd Johanna

KÉPFELDOLGOZÁS: Jederán György

NYOMDA: EPC Nyomda

ISBN 978-615-5304-31-6

© Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum, 2014

©FOTÓK, DOKUMENTUMOK: A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum, Kieselbach Galéria, Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria, valamint Baktay Márk, Hegymegi Kiss Áron, Kelényi Béla, Székely István

FELELŐS KIADÓ: Dr. Baán László főigazgató

Szépművészeti Múzeum – Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum, 2014

A Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria fenntartója az Emberi Erőforrások Minisztériuma

A kötet megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

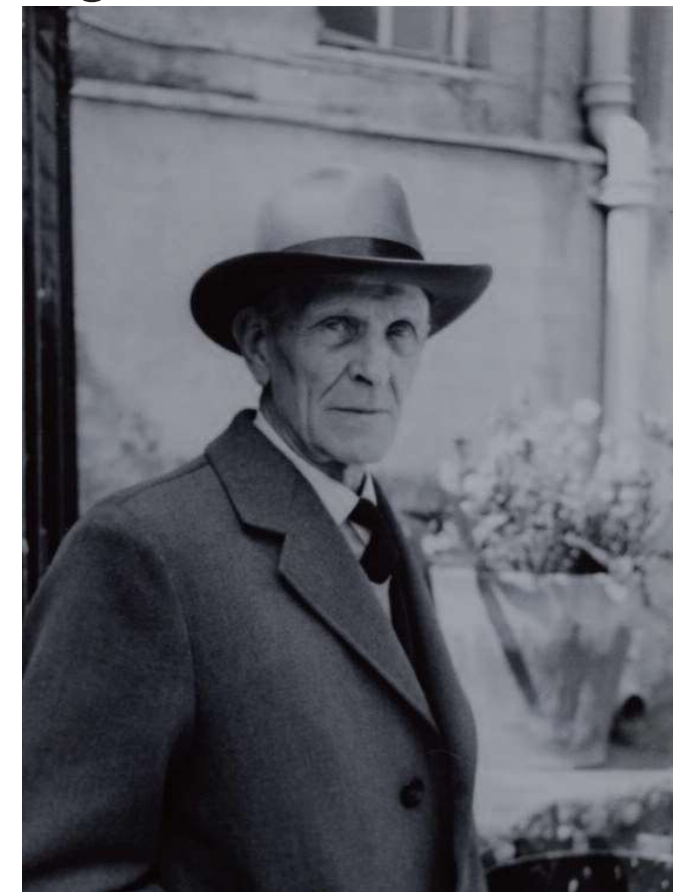
A BORÍTÓN: Baktay Ervin a londoni Tengerészeti Múzeumban. Ismeretlen felvétele, 1962

Baktay Ervin hagyatéka, Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum Adattára

A lábjegyzetek között megjelenő rajzok Baktay Ervin indián gyöngyfűzés-terveinek részletei

Az indológus indián

BAKTAY ERVIN
EMLÉKEZETE

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI
MŰVÉSZETI MÚZEUM, 2014

TARTALOM

9 BEVEZETŐ Kelényi Béla

Baktay és a Gottesmann család

15 KELÉNYI BÉLA: BAKTAY ERVIN CSALÁDJÁNAK EREDETE

Baktay a századelő szellemi és művészeti mozgalmában

25 KOCH JUDIT: A MAGASABBRENDŰSÉG IGÉZETÉBEN

29 SZÜCS GYÖRGY: PRÓFÉTA A TISZA PARTJÁN
HOLLÓSY SIMON ÉS TANÍTVÁNYAI TÉCSŐN

49 TÓTH KÁROLY: BHAKTABHIKSU „LEGRÉGEBBI IGAZ BARÁTJAI”
BAKTAY ERVIN KÉT FESTŐTÁRSA:
HUZELLA (HALLGATÓ) PÁL ÉS HARANGLÁBI NEMES JÓZSEF

55 LÓRINC LÁSZLÓ: SYMPOSITIONOK, ORGIÁK, MURIK
KOSZTÜMÖS ÖSSZEJÖVETELEM A HÚSZAS ÉVEK ELSŐ FELÉBEN

67 BETHLENFALVY GÉZA: FRANCIS WILLIAM BAIN HINDU MESÉI

73 BANGHA IMRE: BAKTAY ÉS TAGORE
MAGYARORSZÁG ÉS INDIA MODERN IRODALMA

79 BANGHA IMRE: BAKTAY ÉS GÁNDHÍ

89 VESZPRÉMI KRISZTINA: BAKTAY ERVIN ÉS A JÓGA GYAKORLATA

Baktay első indiai utazása

97 HIDAS GERGELY: BAKTAY ERVIN ELSŐ INDAI UTJA (1926–1929)

115 KELÉNYI BÉLA: BHAKTABHIKSU LEVELEIBŐL
HUZELLA PÁL KARIKATÚRÁI BAKTAY INDAI UTAZÁSÁRÓL (1926–1929)

125 KELECSÉNYI ÁGNES: MAGYAR VENDÉG A MÓHAND MÁRGON
STEIN AURÉL ÉS BAKTAY ERVIN TALÁLKOZÁSAI BUDAPESTEN ÉS KASMÍRBAN

135 KELÉNYI BÉLA: BAKTAY MAGYAR BARÁTJA INDIÁBAN

Baktay és a Csoma-kultusz

143 BETHLENFALVY GÉZA: BAKTAY ERVIN LADAKBAN
KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR NYOMDOKAIN

157 IRIMIÁS BALÁZS: CSOMA SZOBÁJA ZANGLÁBAN

163 BONTA ZOLTÁN: BAKTAY ERVIN HANG- ÉS FILMJÁTÉKA KÖRÖSI CSOMA SÁNDORRÓL

Baktay családja Indiában

- 173 KARDOS TATJÁNA – KINCSES KÁROLY: AZ INDAI FOTOGRAFIA ÉS UMRAO SINGH SHER-GIL FELVÉTELEI BAKTAY ERVIN HAGYATÉKÁBAN
- 199 KESERŐ KATALIN: AMRITA ÉS BAKTAY

Baktay, a keleti szövegek fordítója és értelmezője

- 217 TORMA KATALIN: BAKTAY ÉS A PERZSA IRODALOM
- 223 WOJTILLA GYULA: BAKTAY ERVIN *KÁMASZÚTRA*-FORDÍTÁSA
- 231 WOJTILLA GYULA: AZ „ÖRÖK TÖRVÉNY”
- 239 KISS CSABA: BAKTAY ÉS A GURU
- 245 BALOGH DÁNIEL: BAKTAY ERVIN ÉS A MAGASZTOS SZÓZATA

Baktay és a színház

- 253 SOMOGYI ZSOLT: BAKTAY ERVIN SZÍNHÁZI RENDEZÉSE

Baktay és a Wild West

- 263 HEGYMEGI KISS ÁRON: BAKTAY ÉS A WILD WEST ZREE MEETINGEK
- 273 LORENCZ JÓZSEF: BAKTAY ÉS AZ INDIÁN JÁTÉKOK
- 283 HEGYMEGI KISS ÁRON: PERJÉSSY LÁSZLÓ (SZÜRKE SÓLYOM) TÁBORI RAJZAI

Baktay a Magyar Földrajzi Társaságban

- 287 PAPP-VÁRY ÁRPÁD: BAKTAY ERVIN ÉS A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG (1934–1944)

Baktay és a film

- 295 SÁNDOR TIBOR: BAKTAY ERVIN KAPCSOLATA A MAGYAR FILMGYÁRTÁSSAL

Baktay, az asztrológus

- 303 KECSKÉS PÉTER: AZ ASZTROLÓGIAI HAGYOMÁNY ÉS BAKTAY ASZTROLÓGIÁJA
- 311 JAKAB ZOLTÁN CSABA: CSILLAG A MAGYAR ASZTROLÓGIA ÉGBOLTJÁN
BESZÉLGETÉS DR. JANÁK LAJOSSAL, A BAKTAY ERVIN ASZTROLÓGIAI EGYESÜLET ELNÖKÉVEL
- 315 JAKAB ZOLTÁN CSABA: EGY VARÁZSLÓ KELET ÉS NYUGAT ÖSSZEKÖTŐ HÍDJÁN
BAKTAY ERVIN ÉS HOROSZKÓPJA

Baktay és a Buddhista Misszió

- 323 VÉGH JÓZSEF: BAKTAY ERVIN ÉS A BUDDHISTA MISSZIÓ

Baktay a Keletázsiai Művészeti Múzeumban

- 335 KELÉNYI BÉLA: A KELETÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM „ÖNÁLLÓ KUTATÓ MUZEOLÓGUSA”
- 343 BRITTIK VERA: KITEKINTÉS AZ INDONÉZ SZIGETVILÁGRA
- 349 ZENTAI GYÖRGY: BAKTAY ERVIN ÉS A NEPÁLI MŰVÉSZET „FELFEDEZÉSE”
- 355 KELÉNYI BÉLA: BAKTAY ERVIN SZABADSÁGA
- 365 CLAUDINE BAUTZE-PICRON: BAKTAY ERVIN, A MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

Végszó és függelékek

- 372 KELÉNYI BÉLA: A JÁTSZÓ EMBER, AKINEK SOK NEVE VOLT
BAKTAY ERVIN ÉS PSZEUDONIMÁI
- 375 HÁMORI NAGY ZSUZSANNA: BAKTAY ERVIN ELŐADÁSAI
- 377 1. FÜGGELÉK: A HOPP FERENC KELETÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM
SZAKKÖRÉBEN, 1949–1953 KÖZÖTT
- 384 2. FÜGGELÉK: BAKTAY ERVIN LEVELEZÉSE KOLLÉGÁIVAL
MÁSODIK INDAI ÚTJA ALKALMÁBÓL, 1957-BEN
- 409 3. FÜGGELÉK: BAKTAY ERVIN JELENTÉSE
1956–1957-BEN MEGTETT INDAI TANULMÁNYÚTJÁRÓL

Bibliográfia

- 418 BEVEZETÉS BAKTAY MŰVEINEK BIBLIOGRÁFIÁJÁHOZ Brittig Vera – Kelényi Béla
- 420 BAKTAY MŰVEINEK BIBLIOGRÁFIÁJA

Illusztrációk jegyzéke

- 438 A TANULMÁNYOK ILLUSZTRÁCIÓINAK JEGYZÉKE

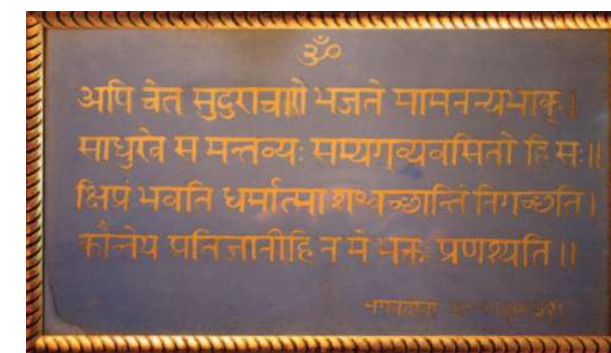
1 · BAKTAY ERVIN DOLGOZÓSZOBÁJA ESZÉK UTCAI LAKÁSÁBAN

B E V E Z E T Ő

Baktay Ervin (Haraszti, 1890 – Budapest, 1963) hagyatékának feltárása 2011 második felében, özvegyének, Aditinek halála után kezdődött el. Látva az életmű nagyságát és sokrétűségét, a munka első része a hagyaték rendszerezése volt, mely nemcsak a könyvtárt, hanem a hatalmas fényképgyűjteményt és kézirategyüttest is tartalmazta. Ezzel párhuzamosan Baktay műveiből egy lehetőleg teljes bibliográfiát kellett összeállítani, amely a kutatások alapjául szolgálhatott. Bár ilyen bibliográfia összeállítására történtek már korábban is kísérletek, ezek nem bizonyultak teljesnek, többek között azért, mert Baktay írásainak újság-cikkekben megjelent része nagyrészt feledésbe merült.

A következő lépés az életmű legfontosabb korszakainak meghatározása volt: a Baktay család eddig szinte feltáratlan eredete, müncheni évei Hollósy Simon festőiskolájában, kapcsolata a századelő szellemi mozgalmával és bohém-életével, első fordításai, első indiai utazása és a Csoma-kultusz kialakítása, családtagjainak élete Indiában, szerepe unokahúga, Amrita Sher-Gil munkásságának kibontakozásában, a különböző keleti szövegek fordítása és értelmezése, a vadnyugati és az indiai játékok megalapítása, kapcsolata a Magyar Földrajzi Társasággal, részvétele az első magyar színes film készítésében, asztrológiai munkássága, meghatározó szerepe a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeumban és 1956-os szereplése Indiában. Az életmű feldolgozását nagyban elősegítette, hogy a hagyatékából előkerült Baktay időközben megjelent önéletrajzi visszaemlékezése is.¹

Munkásságának összegzését a Hopp Múzeum igazgatójának, Horváth Tibornak 1970-ben, a Dunaharaszti Gimnáziumban tartott előadása indította el. Horváth nemcsak Baktay múzeumi tevékenységét foglalta össze, hanem felvázolta eseményekben gazdag életútját, valamint megosztotta saját személyes emlékeit is a hallgatósággal.

2 · RÉSZLET A BHAGAVAD GÍTÁBÓL BAKTAY KÉZÍRÁSÁVAL

Jellemzése Baktay példaképeiről éppenséggel Baktayra volt találó: „Kőrösi Csoma iránt vagy Hollósy iránt Baktay igaz tisztelettel viseltetett. Nemcsak a nagy tudóst az egyikben, vagy a nagy művészt a másikban becsülte sokra, hanem mindkettőjüknél az önzetlen, áldozatra kész embert, aki inkább maga adott a köznek, a hazájának, semmint a maga részére várt volna anyagi javakat vagy különleges elismerést. Nem kétséges, hogy mindkettőjükben Baktay a példaképet találta meg.”²

Bár 1971-ben Baktay szülőhelyén a Dunaharaszti Gimnázium felvette a nevét, munkásságának értékelésével

¹ Baktay Ervin: *Homo ludens. Emlékeim nyomában*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2013.

² Horváth Tibor: *Megemlékezés Baktay Ervinről*. A Dunaharaszti Gimnáziumban tartott előadás, 1970. december 8., HMA, ltsz.: A 4582.

kapcsolatban sokáig alig történt említésre méltó esemény. Csupán 1990-ben, a Magyar Földrajzi Társaság és a Magyar Földrajzi Múzeum szervezésében Érden megrendezett emlékülés adott először ízelítőt Baktay életművének sokrétűségéről. Jóval később, 2013-ban, Baktay halálának 50. évfordulóján a Hopp Múzeum szervezett konferenciát Dunaharasztiiban, a Laffert Kúriában, melyen a jelen kötetben szereplő tanulmányok közül hangzott el jó néhány. Baktay első életrajzírója, Bethlenfalvy Géza könyvének mottójául azt a *Bhagavad Gítá*ból való szanszkrit idézetet választotta, mely Baktay írásztala mögött függött.³ (1. kép) Baktay nyilván nem véletlenül másolta le, s választotta életelvét a *Gítá* 9. énekének 30–31. sorát. (2. kép) Illő, hogy ezt saját fordításában idézzük:

*Még a bűnös ember is, ha önátadó szeretettel
Nékem hódol, senki másnak, már igaznak, jónak számít,
mert jó szándékkal eltelve helyes útra készül térni,
előbb-utóbb igazgá lesz, s eléri az örök Békét;
bízatsz ebben: az Én hívem semmiképpen el nem vesztet!*⁴

Az idézet első olvasata szerint kövessen el bárki bármilyen bűnt is, ha a világot átható istenségnek ajánlja fel magát, lerázhatja magáról a tettek, azaz a karma következményeit. Mindazonáltal nem elsősorban a bűnös megváltásaként, hanem inkább a szeretetével teljesen az istenség felé forduló ember magasztalásaként értelmezhető. Mint azt Baktay a szöveghez fűzött magyarázatában írja: „Nincs olyan alantas létforma, nincs olyan gátlás, amelyből az önátadó szeretet ne emelhetné fel a szellemet a Legmagasabbhoz, Istenhez.”⁵

Bár Baktaynak a maga korában is igen nagy hatása volt közönségére, műveit, melyekben a széles rétegek számára is érthetően tudta megfogalmazni az indiai filozófia bonyolult gondolatait, mindmáig folyamatosan kiadják. Az indiai kultúra hallatlan népszerűsége Magyarországon elsősorban neki köszönhető.

K Ö S Z Ö N E T N Y I L V Á N Í T Á S

A kötet szerkesztőjeként mindenekelőtt Baktay Ervin özvegyének, Aditinek (1914–2011) tartozom köszönettel, hogy a hosszú, magányos évtizedeken keresztül Baktay hagyatékát hűségesen megőrizte az utókor számára, és híres kávéja mellett számtalanszor biztosított sokunk számára betekintést az életműbe. Köszönet illeti a hagyatékot gondozó Veszprémi Krisztinát, különösen pedig Baktay családjának leszármazottait, Hegymegi Kiss Áront és Székely Istvánt, akik folyamatosan segítettek a hagyaték feldolgozását. Köszönöm Vrana Attilának, Baktay Szentéről elszármazott barátja Ausztráliában élő fiának, hogy családi emlékeit megosztotta velem, valamint Baktay közeli barátja, Haranglábi Nemes József családjának, hogy Nemes József visszaemlékezéseibe betekintést nyerhetünk, illetve a Kieselbach Galériának, hogy jóvoltából kutathatóvá vált Baktay másik közeli barátja, Huzella (Hallgató) Pál hagyatéka. Köszönöm a Baktay Ervin Western Játékok Emlékhelyét Kisorosziban, majd Dunaharasztiiban újra megalapító Lorencz Józsefnek, hogy Baktay és indián törzsének rekvizitumait rendíthetetlenül fenttartotta és emlékeit közreadta.

Köszönet illeti mindazokat, akik Baktay kiterjedt életművét illetően újabb és újabb adatokkal segítették a kötet megvalósulását: Fenyves Márkot, a Magyar Mozdulatművészeti Társulat vezetőjét, Kujbusné dr. Mecsei Évát, Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára igazgatóját, Puskás Katalint, az érdi Magyar Földrajzi Múzeum gyűjteménykezelőjét, Tolnainé Korcz Ilonát, a Baktay Ervin Gimnázium könyvtáros-tanárát és Varga Katalint, a Petőfi Irodalmi Múzeum Kézirattára fősztályvezetőjét. Végezetül, de nem utolsósorban szeretném megköszönni a tanulmánykötet szerzőinek, hogy vállalták a szerkesztő újabb és újabb kívánságainak teljesítését, Papp Juditnak a Baktay-hagyaték fényképeinek restaurálását, valamint kollégáimnak a munka során nyújtott folyamatos segítségét és kitartó türelmét; a sokrétű kezdeti munkát segítő Brittig Verának, a Baktay-könyvtárát rendszerező Vinkovics Juditnak, legfőképpen pedig Kardos Tatjánának, aki nagy munkával nemcsak feldolgozta, hanem állhatatosan biztosította a kutatók számára az adattári forrásokat. Külön köszönöm a kötet tanulmányaihoz készített reprodukciókat Sulyok Miklósnak és Balázs Ferencnek, a szerkesztés munkáját Ruttkay Helgának, a képfeldolgozást Jederán Györgynek és a grafikai tervet Bárd Johannának.

Kelényi Béla

AZ IDEGEN SZAVAK ÁTÍRÁSA ÉS A FÜGGELÉKEK

A kötetben szereplő keleti szavak helyesírását illetően arra törekedtünk, hogy átírásuk egységes és következetes legyen, ezért a szavak hangsúlyát jobban kifejező magyar átírásukat alkalmaztuk. Ugyanakkor esetenként tiszteletben tartottuk a – legtöbbször orientalista – szerzők azon döntését, hogy egyes személy- és földrajzi neveket illetően az általánosan ismert angol (például Sér-Gil helyett Sher-Gil), illetve a filozófiai műszavak esetében a tudományos átírást alkalmazzák. Egyes tanulmányok után függelékben is közzeltünk összegzett adatokat, valamint a kötet végén külön függelékben csatoltuk az illusztrációk összes adatát.

R Ö V I D Í T É S E K

HKM: Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum

HMA: Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum Adattára

HMI: Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum Irattára

MNG: Magyar Nemzeti Galéria

NGMA: National Gallery of Modern Art, New Delhi

³ Bethlenfalvy, Géza: *Enchanted by India – Ervin Baktay (1890–1963) Life and Works*. Hungarian Information and Cultural Centre, New Delhi, 1990.

⁴ Baktay Ervin: *Bhagavad Gītā. A Magasztos szózata* (Jóga vidjá). Filosz, Budapest, 2007, 139.

⁵ Baktay: *Bhagavad Gītā*, 2007, 48.

HFM Könyvtár
20230531

Baktay és a Gottesmann család

4 · ISMERETLEN FESTŐ: GOTTESMANN ADOLF ÉS CSALÁDJA. OLAJ, VÁSZNON, 1855 KÖRÜL

Baktay Ervin Haraszti (ma Dunaharaszti) egyik Fő utcai házában, 1890. május 7-én, délután fél négykor született, s mint azt önéletrajzának első változatában írja, az általa kielemezett asztrológiai konstelláció már eleve kijelölte életútját és alapvető természetét.¹ Nem tudni, hogy a csillagok állása mennyiben befolyásolta a családi előzményeket, mindenesetre Baktay családjának eredete rendkívül bonyolult és szerteágazó.

A fennmaradt hivatalos iratok szerint Baktay apai dédszülei bizonyos Simon Gottsmann (?–1827) és Barbara Friedman (1792–1870) voltak, nagyapja pedig Johann Philip Adolf Gottsmann, azaz Gottsmann Adolf (1814–1907) császári és királyi lovaskapitány.² Baktay önéletrajzi feljegyzései szerint azonban Adolf vér szerinti apja valójában Philipp von Bechtold báró (Peremarton, 1787 – Linz, 1862) császári és királyi altábornagy, katonai szakíró volt.³ A báró családja a császárhű katonacsalád mintája lehetett, hiszen az ő apja, a hesseni születésű, Kőszegen elhalálozott Philipp Christoph von Bechtold (1747–1818) először Belgrád ostrománál (1788) tüntette ki magát, majd a francia forradalmi háborúban (1792–1809) szerzett érdemeiért 1795-ben bárói rangot kapott, s 1811-ben tábornokként ment nyugdíjba.⁴

Philipp von Bechtold tanulmányait a bécsújhelyi Theresianum Katonai Akadémián, illetve a bécsi Hadmérnöki Akadémián végezte, majd 1801-ben hadapródként lépett be a császári hadseregbe, 1804-től pedig a 4. vérteszred hadnagya volt. Miután részt vett a Napóleon elleni háborúban, 1833-ban vezérőrnaggyá nevezték ki, 1842-ben pedig már altábornagyként a kassai hadosztály parancsnoka.⁵ 1848 júniusában a Batthyány-kormány kinevezte a Délvidéken harcoló szerb felkelők elleni csapatok főparancsnokának, Bechtold azonban nem tudott erélyesen fellépni ellenük. Mint azt Pulszky Terézia írja emlékirataiban: „A magyar kormány ekkor Bechtold tábornokot vetette be a szerbek ellen. Anyai ágon gróf Batthyányval állt kapcsolatban, aki ezúttal maradéktalan bizalmat táplált iránta. A harc vezénylete alatt sem lett hevesebb; napról napra egyértelműbbé vált, az osztrák tisztek nem voltak hajlandók komolyabban harcba szállni a rebellisekkel. Harmadszor is hiába kísérelték meg rohammal bevenni Szenttamást. A magyar honvéds csapatok ágyúgolyói sosem találtak célba, a szerbek kirohanásait nem tudták keményen visszaverni, és vitán felül állt, hogy – a még mindig osztrák szolgálatban álló – Bechtold és a többi tiszt a bécsi hadügyminisztériumból származó titkos utasítások szellemében kíméletesen

¹ Baktay itt részletesen leírja születésének asztrológiai állását, lásd Baktay Ervin: *Emlékezéseim*. Gépirat, 1948, HMA, ltsz.: Ad/5788-2013, 3–4.

² Baktay apjának házasságlevele, Theresienstadt, 1900, magántulajdon.

³ Baktay Ervin: *Homo ludens*. Gépirat, 1948–1962, HMA, ltsz.: Ad/5789-2013, 176.

⁴ *Pallas Nagylexikon*. II. kötet, Budapest, 1893, 785.

⁵ Bona Gábor: *Tábornokok és törzstisztek az 1848/49. évi szabadságharcban*. Heraldika Kiadó, Budapest, 2000, 737.

bánik a szerbekkel.”⁶ A parancsnokságot végül a hadügyminiszter, Mészáros Lázár vette át, Bechtold pedig – miután passzivitása miatt Perczel Mór árulással vádolta⁷ – szeptemberben leköszönt és Bécsbe távozott. Nemsokára kinevezték Alsó-Ausztria katonai parancsnokának, majd 1849-ben Haynau megbízta a magyarok ellen harcoló hadsereg lovas hadosztályának vezetésével. Részt vett a július 11-i komáromi csatában, amikor a magyar seregek nem tudták áttörni a Komárom körüli ostromzárát. Katonai karrierje azonban az augusztus 5-i szőregi csatában véget ért; bár a magyar csapatok veresé-

1 · STRELISKY [LIPÓT] MŰTERME: GOTTSMANN ADOLF. BUDAPEST, 1870-ES ÉVEK

get szenvedtek, Bechtold hadosztálya egy megkerülő hadmozdulat közben túlságosan sokat várakozott, ezért Haynau leváltotta, s rövidesen nyugállományba helyezték.⁸ Fia, Gottsmann Adolf 1832-ben saját költségén (ex propriis) szolgáló önkéntesként beállt abba az ezredbe, amelynek apja volt a parancsnoka.⁹ (1. kép) Mint a morvaországi Hof városában szolgáló Herceg Hohenzollern-Hechingen 2. Chevauxlegers ezred főhadnagya, 1845-ben, Tiszaújlakon kötött házasságot Clementina Rosalia Aloyzia

d’Apchon hűbérura, valamint Franciaország marsallja volt, aki éppenséggel a Habsburgok elleni harcokban tünt ki, és a katolikus párt egyik vezetőjeként vett részt a francia vallásháborúban.

1848 tavaszán Adolf már a 7. Chevauxlegers ezred másodkapitánya, Windischgrätz herceg pedig egyenesen őt kérte maga mellé adjutánsnak, amikor a forradalmi Bécs körülvárosított császári sereg parancsnoka volt. Amikor azonban a császári sereg parancsot kapott a Magyarország

d’Albon bárónővel (1825–1852),¹⁰ akinek bátyja, Gustav d’Albon (1828–1915) Adolf ezredtársa volt. Clementina részben ugyancsak katonacsaládból származott, mivel anyja, Rosalia Gresselsberg von Hohenforst egy császári katonatiszt, Clemens Gresselsberg von Hohenforst (?–1822) vezérőrnagy lánya, apja pedig egy emigránsként Ausztriába származott francia báró, Johann Baron d’Albon Saint André volt.¹¹ A d’Albon de Saint-André család egy nem akármilyen felmenővel is dicsekedhetett: Jacques d’Albon de Saint-André (1505 k. – 1562) Fronsac márkija, Montrond és Saint-André-

⁶ Pulszky Terézia: *Egy magyar hölgy emlékiratai*. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 242–243.

⁷ Bánlaky József: *A magyar nemzet hadtörténelme*. Grill Károly Könyvkiadóvállalat, Budapest, 1941, 21. kötet, 32.

⁸ Bánlaky: *A magyar nemzet hadtörténelme*, 1941, 21. kötet, 264.

⁹ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 110.

¹⁰ Kivonat a tiszaújlaki római katolikus templom anyakönyvéből, 1944, magántulajdon.

¹¹ Baktay apjának házasságlevele, Theresienstadt, 1900, magántulajdon.

elleni felvonulásra, Adolf azzal jelentkezett Windischgrätz-nél, hogy bár hű esküjéhez, nem tud harcolni honfitársai ellen, mivel bátyja nemzetőr-századosként szolgál a nemzeti oldalon. Kérte, hogy Windischgrätz helyezze vissza a csehországi Theresienstadtban állomásozó ezredéhez, amely az olaszországi hadszíntérre készült. 1849-ben azonban egy felettesét párbajra hívta ki, mert az udvariatlanul viselkedett feleségével; ezért rangvesztésre és a hadseregből való kizárásra ítélték. Mivel ügyében kihallgatást kért az ifjú Ferenc Józseftől, császári rendeletre ugyan megtarthatta rangját, de szolgálaton kívüli állományba helyezték. Adolf ekkor büszkén lemondott nyugdíjáról, s 1850-ben visszavonult birtokaira.¹²

Ami a birtokokat illeti, a Gottsmann család a kárpátaljai Bereg vármegyében volt birtokos, s már 1822-ben Erdőbaktán (ma Nagybakta, Beregszászi járás, Ukrajna) vettek birtokrészt a Kajdy családtól.¹³ Adolf testvérevel, Miklóssal (1813–1867) 1851-ben vásárolta meg az erdőbaktai pusztát a Károlyi családtól, 1853-ban pedig ugyancsak Baktán vásároltak birtokrészt Vay Ábrahámtól, a volt máramarosi főispántól.¹⁴ Minden valószínűség szerint ebben az időszakban építették a Nagybaktán ma is meglévő kastélyt. (2–3. kép)

¹² Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 110–112.

¹³ Köszönöm Csizmár Béla nagybaktai helyi lakosnak a fenti adat közlését.

¹⁴ Lehoczky Tivadar: *Bereg vármegye monographiája*. Ungvár, 1881, 3. kötet, 45.

3 · A GOTTSMANN-KASTÉLY. JELENLEG MEZŐGAZDASÁGI KUTATÓINTÉZET ÉS KÍSÉRLETI ÁLLOMÁS, 2013

2 · GOTTSMANN ERNŐ (1867–1961): A GOTTSMANN-KASTÉLY NAGYBAKTÁN. AKVARELL, PAPIR, 1930-AS ÉVEK

5 · BAKTAY ERVIN (?): A GOTTESMANN CSALÁD HÁZÁNAK KAPUJA DUNAHARASZTIN (A KERT FELŐLI NÉZET). OLAJ, VÁSZON, 1910-ES ÉVEK

Adolfnak az uralkodóval való kapcsolata sem szakadt meg teljesen. Híres történet volt, amikor Ferenc József 1857-es magyarországi körutazásakor, mint „régí kitűnő lovastiszt”, saját fogatán vitte végig a császárt Bereg vármegyében.¹⁵ A család a kiegyezés után Erdőbaktai előnévvel,

1868-ban kapott nemességet.¹⁶ Feltehetően az időközben felgyűlt tartozások,¹⁷ az 1870-es évek elején kitört gazdasági válság, természeti csapások és kolerajárvány, valamint a nem megfelelő gazdálkodás következtében a Gottesmann család elveszítette vagyonát és birtokait is. 1874 októberében Adolf és Miklós eladták valamennyi Bereg megyében lévő birtokukat Flandria grófjának, Coburg Fülöp szász–coburg–gothai hercegnek,¹⁸ az elszegényedett Adolf pedig ismét audienciára járult Ferenc József elé, hogy visszakérje kapitányi nyugdíját.¹⁹ Adolf első felesége – akitől három gyermeke született – házasságkötésük után hét évvel meghalt. Egy korabeli családi festmény különös módon mutatja be az édesanya nélkül maradt családot. A kép jobb szélén, a karosszékben ülő apa előtt három gyermeke: az ölében ülő Alfréd, a kutyát meglovagló legkisebb fiú, Raoul és a kutyát etető Alice;²⁰ a bal felső sarokban pedig az édesanya halottas ágyán készített portréja mintegy montázsszerűen, egy fák fölött lebegő fölkében illeszkedik a képbe. (4. kép) Adolf második feleségéről Baktay feljegyzései alapján

¹⁵ „Mikor megérkeztek egyik állomásra, a császár, az őt fogadó Lónyay János felé fordult: – Most már értem, mért van olyan kevés vasút maguknál. Ha mindenki úgy hajt, mint Gottesmann kapitány, konkurrenciát csinálnak a Nordbahn-nak.” Gróf Vay Sándor: Erzsébet királynéről és más krónikás följegyzések. Országos Monográfia Társaság, Budapest, é. n., 31–32. Baktay gyerekkorában Vay „Sándor” (Sarolta) maga is gyakori vendég volt a Gottesmann családnál, Baktay: *Homo ludens*, 1948–1962, 19–20.

¹⁶ Egy kései okirat szerint 1868. április 23-án Budán a magyar nemességről, majd november 4-én az Erdő-baktai előnév adományozásáról „királyi elhatározások történtek”, ám „királyi oklevelek nem állítottak ki”. Belügyminiszteri Igazolvány Gottesmann Alfréd számára, 1935, magántulajdon. Közli Salamon Nándor: *Nagybányától Sárvárig... Gottesmann Alfréd (1872–1965) élete és munkássága*. Nádasy-vár Művelődési Központ és Könyvtár, Sárvár, 2013, 11, az okirat fényképe, 37.

¹⁷ A Gottesmann testvérpár 1863-tól például hosszadalmas pert folytatott egy haszonbéri tartozás miatt. Beregszászi Levéltár, 347.1.37.

¹⁸ Lehoczky: *Bereg vármegye*, 1881, 45. Ezt támasztja alá Gottesmann Adolfnak egy 1880-ból származó levele, folyamatban levő peréről a herceggel, mivel a baktai birtokot az eladás után is haszonbérben tartotta. Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XIII. 53. Szarka család iratai.

¹⁹ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 109–113.

²⁰ A festmény hátoldalán található névfeliratok segítettek a családtagok azonosításában. A kép később Raoul unokája, Szepessy Klára (dr. Székely Béláné) tulajdonába került.

csak annyit tudunk, hogy Bereg megye akkori alispánjának leánya, Boess/Beóssz Zsuzsánna volt, aki ugyancsak korán elhunyt, s gyermekei sem voltak hosszú életűek. Harmadik felesége Paulay Mária, a Nemzeti Színház későbbi igazgatójának, Paulay Edének húga volt, akitől öt gyermeke született. Három fiúból lett katonatiszt; a legidősebb két fiút, Ernőt (1867–1961) és Alfrédot (1872–1965) Adolfnak egyenesen az uralkodóhoz intézett kérése nyomán vették fel a wienerneustadti katonaiskolába.²¹ S hogy a családban a művészetek iránti hajlam nem volt egyedülálló, azt bizonyítja, hogy a második fiú, Alfréd festőművészként már 1901-ben szerepelt a Nemzeti Szalonon, a katonai szolgálat után pedig nyugdíjaztatását kérte, hogy a nagybányai művésztelepen, a szabadiskolában dolgozzon Ferenczy Károly és Thorma János társaságában. 1911-től részt vett a művésztelep kiállításain, tanult festészetet Münchenben és a párizsi Julien Akadémián, járt Olaszországban és Görögországban is. 1914-ben reaktiválták, majd 1918-ban ismét nyugdíjazták. Ezután Nagyváradon élt, 1931-ben pedig Pécsre, majd Sásdra, később Sárvárra költözött, végül halála előtt egy évvel fiához ment vissza, Sásdra.²²

Baktay Ervin édesapja, az Adolf első házasságából származó Michael Claudius August Raoul Gottesmann, azaz Erdőbaktai Gottesmann Raoul/Rezső (Theresienstadt, 1849 – Budapest, 1905) éppen Adolf katonai karrierjének végén született. Baktay szerint nagyapja előkelő származásának bizonyítékaként apját maga a várparancsnok, Pidoll báró altábornagy és felesége tartotta keresztvív alá.²³ Raoul ugyancsak a családi hagyományokat folytatta: 1866-ban, 17 éves korában, a porosz–osztrák háború kitörésekor felvételre jelentkezett a Pálffy-huszárezred parancsnokánál mint saját költségén szolgáló önkéntes.²⁴ Bátyjával együtt, aki hadnagyként szolgált ugyanebben az ezredben, végigküzdötte a hadjáratot egészen a legvéresebb csatáig, a königgrätzi vereségig (1866). A háború vége után azonban otthagyta a katonaságot, mivel inkább gazdálkodni akart az akkor még meglévő apai birtokokon. Előbb a Magyaróvári Császári és Királyi Gazdasági Felsőbb Tanintézetben tanult, majd a család egyik zempléni birtokrészét kapta a keze alá. Közben apja gazdálkodását nem érezte megfelelőnek, ezért húszéves korában arra kérte, hogy bízta rá az egész birtokot. Mivel ez nem történt meg, kijelentette, hogy az adott körülmények között nem vállal a birtokért felelősséget, hanem inkább elmegy hazulról, s apja megalázó módon el is küldte. Az utána következő kalandos évek során Bécsbe került, lovászként szolgált egy hercegnőnél, statisztált a bécsi Operában, míg csak fej-tífusszal súlyosan meg nem betegedett. Ekkor a család egy barátja hazavitte Magyarországra és állást is szerzett neki.²⁵ Végül egy biztosítótársaság tisztviselője lett,²⁶ s biztosítási kárbecslőként sokat utazott az egész országban.²⁷ 1880-ban vette feleségül a zsidó kereskedőcsaládból származó Martonfalvy Alojzia Antóniát (Zalaegerszeg, 1860 –

²¹ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 113.

²² Salamon Nándor: *Nagybányától*, 2013, 61–62.

²³ Ezt bizonyítja Raoul Mihály keresztlevele (Geburts und Taufschein), magántulajdon. Lásd még Baktay: *Homo ludens*, 1948–1962, 179.

²⁴ Baktay: *Homo ludens*, 1948–1962, 67.

²⁵ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 10–11.

²⁶ A Budapesti Czim- és lakjegyzék 1880–1881 és 1882-es évfolyama szerint biztosítási felügyelő, majd az 1883–1884-es és az 1885-ös évfolyamokban az Első viszonylagos takaré- és segélyszövetkezet igazgatóságának tagjaként, 1898-ban főfelügyelőként, 1899-től fogva pedig kárbecslőként szerepel.

²⁷ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 42.

6 · CSOPORTKÉP A GOTTESMANN CSALÁDRÓL, 1931. ÁLLNAK: SZEPESSY LAJOS, SZEPESSY GYÖRGY ÉS INDIRA SHER-GIL. ÜLNEK: MARTONFALVI ARMAND, BAKTAY ERVIN, SZEPESSY LAJOSNÉ GOTTESMANN GABRIELLA, O'EGAN VIKTORNÉ GOTTESMANN BLANKA, GOTTESMANN RAOULNÉ MARTONFALVI ANTÓNIA, GOTTESMANN MÁRIA ANTÓNIA, UMRao SINGH SHER-GIL, HEGYMEGI KISS ÁRONNÉ O'EGAN VIOLA. A FÖLDÖN ÜLNEK: IFJ. O'EGAN VIKTOR, AMRITA SHER-GIL, GOTTESMANN RAOUL, MURÁNYI JUDIT (BAKTAY BARÁTNŐJE), HEGYMEGI KISS ÁRON

Budapest, 1937), Martonfalvi Sándor (?–?) és Stern Karolin (?–1898) lányát,²⁸ s a család Harasztiban levő házába költöztek. (5. kép) Baktay édesanyja zeneileg rendkívül képzett volt; a legjobb mesterektől tanult zongorázni és énekelni Pesten és Bécsben, tanárai azonban hiába igyekeztek meggyőzni a lány szüleit, hogy énekesnőnek menjen. Baktay szerint kivételes hangján három oktávot tudott kiénekelni, amit addig csak a híres operaénekesnő, Adelina Patti tudott megtenni.²⁹

²⁸ Baktay Ervin szüleinek házasságlevele, Budapest, 1911, magántulajdon.

²⁹ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 12.

Az édesanya öt gyermeknek adott életet. A legidősebb lány, Mária Antónia (Marie-Antoinette, „Mici”, 1881–1949) örökölte anyja tehetségét, mivel zeneileg ugyancsak képzett volt, s a családi hagyomány szerint Puccininél is tanult Rómában. 1912-ben egy szikh főnemessel, Umrao Singh Sher-Gillel (1870–1954) kötött házasságot, később családjával Indiában telepedett le. Idősebbik lánya a tragikus sorsú, fiatalon elhunyt, világhírűvé vált festőnő, Amrita Dalma Sher-Gil („Amri”, 1913–1941) volt. A második

lánytestvér, Blanka (1882–1965) a Parlamentben dolgozó írszármazású tisztviselővel, O'Egan Viktorral (1874–1930) kötött házasságot 1905-ben. Az első fiútestvér, Raoul („Bubi”, 1883–1961) édesapja halála után Amerikába ment, majd végleg Montanában telepedett le mint idegenvezető. Húga, Mária Gabriella („Ella”, 1885–1974) a Máramaros megyei birtokos családból való banktisztviselőhöz, Szepessy Lajoshoz (1883–1971) ment 1908-ban feleségül. (6. kép) Utolsó gyermekként, Harasztin született meg Ervin (1890–1963), s mint azt kései önéletrajzában megjegyzi: „Ezzel az is elpecsételtetett, hogy én leszek a kedvenc, a dédelgetett legkisebbik.”³⁰ Önéletrajzának első változatában,

³⁰ Baktay: *Homo ludens*, 1948–1962, 3.

³¹ Baktay: *Emlékezéseim*, 1948, 5.

az előző születésekre való „visszaemlékezés” kapcsán pedig így ír: „Emlékezés azonban bennünk minden hajlam és adottság, amely velünk együtt született és megnyilatkozik minden tettünkben és gondolatunkban. Ezeket valahonnan hoztuk, ezért vagyunk mindnyájan senki máshoz nem hasonló, külön kis világok. A szülőktől megkapjuk a magunk alkatához szükséges elemeket, a környezet, amelybe beleszületünk, szintén a további szükséges elemeket szolgáltatja. Mindez összhangban áll azzal, amit magunkkal hoztunk, valami titkos vegyi rokonság hozza kapcsolatba ezeket az elemeket egymással. Mindannyian a saját magunk ősei és leszármazottai vagyunk.”³¹

BEVEZETÉS BAKTAY ERVIN MŰVEINEK BIBLIOGRÁFIÁJÁHOZ

Az itt összeállított bibliográfia tükrében Baktay hihetetlenül sokoldalú és termékeny szerző volt. Az alábbi adatokból az is jól kivehető, hogy mikor, mi foglalkoztatta, s hogy melyik időszakokban volt a legtermékenyebb. Életművében 1917-től fogva, a kezdetben csak szórványosan kiadott, indiai témájú nyugati misztikus mesék, regények (*Bain*, illetve a Nobel-díjas *Gjellerup*) fordításai után a húszas években megjelentek az önálló, Indiával kapcsolatos összegzések (*Tagore*, 1921, 1922, *Gandhi*, 1926), újságcikkek a különböző folyóiratokban és napilapokban. Közöttük igazi különlegesség az 1920-ban megjelent *Káma szútra*-fordítás limitált, csak megrendelőknek szóló, hagyományos indiai könyvformát imitáló, faborítású kiadása. (Kissé átdolgozott változatát később Baktay 1947-ben még egyszer kiadta, majd halála után többször is megjelent, sőt, megtévesztő módon számos újabb kiadás jelent meg ezen a címen, más szerzőktől is.) Ugyancsak a húszas évektől fogva fordította rendszeresen a Világirodalom Könyvkiadó „Utazások és felfedezések” című sorozatában megjelenő útikönyveket. Három évig tartó, első indiai útjának idejében (1926–1929) ugyan keveset publikált, ám hazatérte után, a harmincas évek elejétől fogva munkássága kiteljesedett. Indiai tapasztalatait először hírlapi cikkekben foglalta össze, ezekből tevődött össze első nagy műve, a kétkötetes *India* (1931–1932), melynek további két kiadása is (1941, 1942) megjelent. Jelentős része volt munkásságának *A Földgömb* című lap szerkesztése (1934–1944), indiai útjáról írt útikönyvei pedig a „Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára”-

ban jelentek meg. Ugyancsak figyelemre méltó kezdeményezés volt 1937-ben a Magyar Keleti Társaság *Kelet és Nyugat* címen megjelenő folyóirata Baktay szerkesztésében, amely azonban mindössze két számot ért meg. A harmincas évek közepétől fogva több, az észak-amerikai indiánok életét bemutató könyvet is lefordított, ifjúsági regénye (*Jancsi nyeregbe száll*, 1940) ugyancsak ezzel kapcsolatos. Tudomásunk szerint a háborús évek végétől 1948-ig egyáltalán nem jelentek meg írásai, az ötvenes években pedig szinte kizárólag a Hopp Múzeum indiai gyűjteményével és az indiai művészettel foglalkozott. Közben azért folyamatosan adta közre ismeretterjesztő cikkeit is az indiai kultúráról, elsősorban az *Élet és Tudomány*ban, ahol 1954-től kezdve jelentek meg írásai. Munkájának betetőződése az 1956–1957-es, második indiai útja után befejezett nevezetes könyve, az indiai művészet története (*India művészete a történelem és művelődés keretében az őskortól a XX. századig*, 1958) volt. Nagy művének halála évében megjelent második kiadását és annak német fordítását már nem érthette meg.

Az itt közölt bibliográfiában Baktay műveit a kiadás éve alapján soroljuk fel; az egyes éveken belül először a cikkeket és tanulmányokat, majd az önálló könyveket (esetenként ugyanis a tárgyévben megjelent cikksorozat volt az anyaga Baktay nem sokkal később megjelenő könyvének is), végül a fordításokat, illetve az egyéb műfajokat (például lexikonszócikkeket) írtuk le. A folyóiratok és magazinok betűrendben követik egymást, az adott időszaki kiadvá-

nyon belül pedig a megjelenés ideje határozza meg a sorrendet. Annak ellenére, hogy műveinek nagy része már életében is számos kiadást megért, könyveinél – a fordítások esetében is – csak az első kiadást adjuk meg. Kivételes esetekben azonban – amikor a kiadás címe nem vagy csak részben egyezik az elsőként megjelent művel – jelöltük a következő kiadást is, mint például Gjellerup 1922-ben *A zarándok Kámanita*, majd 1926 után *A titokzatos Indiában (A zarándok Kámanita)* címen kiadott kötetek esetében.

Baktay cikkeit abban az esetben is önálló publikációként adjuk meg, ha azokban a szerző már megjelent könyvéből közöl részletet. Írásaiban gyakran visszatért egy-egy témához, így Körösi Csoma Sándor életútját vagy indiai élményeit több publikációjában is feldolgozta. Előfordul az is, hogy különböző kiadványokban azonos címmel jelent meg egy-egy közleménye; bár lényegében ugyanazt a témát dolgozta fel, maga a szöveg nem egyezik. 1937-ben *A Földgömbben* és 1939-ben a *Földrajzi Zsebkönyvben Indusok és hinduk* címen közölt cikkei az adott kérdést más-más szempontból világítják meg.

Baktay Ervin nevével lexikonszócikkek szerzőjeként is többször találkozhatunk: 1930-ban a *Színészeti lexikon* „Ind színjátszás” szócikkét írja, a későbbiekben pedig már több lexikon indiai vonatkozású fogalmának magyarázata köthető nevéhez. Az 1936–1942 között 24 kötetben közreadott *Uj idők lexikona* vagy az 1961-es *Művészettörténeti ABC* is felsorolja szerzői között, az egyes szócikkek azonban nem névvel jelöltek. Mivel mindenekelőtt a pontos adatközlésre törekedtünk, ezért nem soroltuk fel a *feltehetően* Baktaynak tulajdonítható szócikkeket, hanem

csak az adott lexikonok címét adtuk meg. Ugyan a halála után, 1965–1968 között megjelenő négykötetes *Művészeti Lexikonban* több szócikk után közlik szerzőként, ám ebben az esetben sem térünk ki külön az általa írt szócikkekre. Nem vettük fel a bibliográfiába a kortárs indiai festészetet 1956 januárjában, a Nemzeti Szalonban bemutató Indiai Képzőművészeti Kiállítás katalógusát sem. A kiállítást ugyan Horváth Tiborral, a Hopp Múzeum igazgatójával együtt Baktay rendezte, a tárgylistát pedig feltehetően Baktay állította össze, de a katalógusban szerzőként nem szerepel, s a bevezetőt Horváth Tibor írta.¹ Egyes kéziratban maradt, ám halála után kiadott műveit (*Bhagavad Gítá*, *Asztrológiai prognózis*, *Homo ludens*) a kiadás évszáma szerint közöljük.

Baktay számos megjelent írása hagyatékában sem volt megtalálható, mivel ezek nagy része még Bogyó utcai lakásában, az 1945-ös ostrom során megsemmisült. Bár a bibliográfia összeállításakor segítségünkre volt a Puskás Ildikó által szerkesztett *India bibliográfia*² és a Gulyás Pál által összeállított *Magyar írók élete és munkái*,³ az itt közölt tanulmányok, cikkek nagy része a korabeli napilapok és magazinok módszeres átvizsgálása során került elő. Épp ezért az is feltételezhető, hogy néhány cikk még lappang – leginkább a háború előtti napilapok hasábjain –, így bibliográfiánkat korántsem tekinthetjük teljesnek. Kapcsos zárójellel jelöltük azokat az adatokat, amikor nem magából a kiadványból, hanem más forrásból határoztuk meg a kiadás évét. Ugyancsak kapcsos zárójelben jelöltük, amikor nem voltunk biztosak a szöveg keletkezésének évében.

¹ *Indiai Képzőművészeti Kiállítás*. Nemzeti Szalon, Kultúrkapcsolatok Intézete, Múcsarnok, Budapest, 1956.

² Puskás Ildikó: *India bibliográfia. India bibliography*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991.

³ Gulyás Pál: *Magyar írók élete és munkái*. 11. kötet. Argumentum–MTAK, Budapest, 1992, 160–164.

- 1917:
- FORDÍTÁS:
Bain, Francis William: *A hajnal leánya*. Hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1917. 112 p.
- 1918:
- FORDÍTÁS:
Bain, Francis William: *Holdszarló*. Hindu szerelmi történet a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1918. 243 p.
- 1919:
- FORDÍTÁS:
Bain, Francis William: *A hibák bányája*. Régi hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1919. 236 p.
- 1920:
- CIKK:
Omar Khajjámról. *Nyugat*, 13. évf. 1920. 11–12. sz. pp. 642–644.
- FORDÍTÁS:
Bain, Francis William: *Buborékok az élet tengerén*. Hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1920. 263 p.
- Bain, Francis William: *Az éjbe merült nap*. Régi hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1920. 228 p.
- Bain, Francis William: *A nagy isten hajában*. Hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1920. 176 p.
- Bain, Francis William: *A testetöltött hó*. Hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1920. 192 p.
- Bain, Francis William: *Szürkület*. Régi hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1920. 190 p.
- Vátszjájana: *Káma-Szútra*. Régi hindu ars amatoria. (Papyrus bibliophil kiadványok; 1.) Fordítás és előszó. Korvin Testvérek, Budapest, 1920. 296 p.
- 1921:
- CIKK:
A hindu bölcselet. *Magyar Írás* 1921. 3. sz. pp. 70–74.
- A hindu bölcselet (Folytatás). *Magyar Írás* 1921. 4–5. sz. pp. 107–111.
- A hindu bölcselet (Folytatás). *Magyar Írás* 1921. 6. sz. pp. 149–154.
- KÖNYV:
Rabindranath Tagore. (A Kultúra Nagyjai; 2.) Fővárosi Könyv- és Lapkiadó R.-T., Budapest, [1921.] 48 p.
- Szangraha*. Indiai elbeszélések gyűjteménye. Székasi Saccelláry Pál kiadása, Budapest, 1921. 168 p.
- FORDÍTÁS:
Bain, Francis William: *Az alkony köntöse*. Hindu mese a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1921. 272 p.
- Bain, Francis William: *Az égszinkék ital*. Hindu szerelmi történet a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1921. 180 p.

Bain, Francis William: *Isteni hamvak*. Hindu elbeszélés a szanszkrit kézirat nyomán. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1921. 256 p.

Bhartrihari „Századai”-ból. *Magyar Írás* 1921. 3. sz. 75 p.

KRITIKA:

Fehér Kálmán: A gótika kulcsa. (A „Magyar kultúra” novemberi és decemberi számában) *Magyar Írás* 1921. 9. sz. pp. 225–226.

1922:

KÖNYV:

Rabindranath Tagore az ember, a művész, a bölcs. (A világirodalom gyöngyei; 7.) Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, 1922. 272 p.

FORDÍTÁS:

Bain, Francis William: *Ami az álomban valóság*. Hindu szerelmi történet. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, 1922. 400 p.

Gjellerup, Karl Adolph: *A zarándok Kámanita*. Legendás regény. (Híres könyvek; 9.) Fordítás és előszó. Athenaeum, Budapest, 1922. 308 p.

1923:

CIKK:

Új indiai költőnagyság, Mohammed Ikbál. *Az Est* 14. évf. 1923. 170. sz. július 31. p. 4.

KÖNYV:

Mahábhárata. Bhárata nagy nemzetsége. (Az ind hősköltemény nyomán elbeszéli és a bevezetést írta). Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1923.] 542 p.

FORDÍTÁS:

Pigafetta, Antonio: *Magalhaes. A Föld első körülhajózása*. (A hat világrész. Utazások és felfedezések; 5.) Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1923.] 159 p.

Amundsen, Roald: *A Déli Sark meghódítása*. (A hat világrész. Utazások és felfedezések; 7.) fordította Telekes Béla, Baktai[er] Ervin, Ballenegger Henrik. Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1923.] 241 p.

1924:

CIKK:

Német krónika. Az univerzalizmus. *Genius* 1. évf. 1924. 2. sz. pp. 46–47.

Gandhi világmentősége. *Genius* 1. évf. 1924. 3. sz. pp. 11–15.

Az indus színjátszás. *Genius* 1. évf. 1924. 7. sz. pp. 23–25.

A magasztos éneke (Bhagavad-Gitá). *Genius* 1. évf. 1924. 8. sz. pp. 93–96.

Gandhi, Tagore és Ikbál Magyarországról. *Magyar Bibliofil Szemle* 1. évf. 1924. 3–4. sz. pp. 139–142.

FORDÍTÁS:

Krarup Nielsen, Aage: *A trópusokon át a déli jeges tengerre*. Cetvadászok útja. (A hat világrész. Utazások és felfedezések; 12.) Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1924.] 143 p.

Nordenskiöld, Erland: *Az indiánok között*. El Gran Chaco, Dél-Amerika (A hat világrész. Utazások és felfedezések; 10.) Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1924.] 252 p.

1925:

CIKK:

Modern festészet Indiában. *Új Genius* 1. évf. 1925. 1. sz. pp. 51–52.

FORDÍTÁS:

Drake, Francis: *Angol lobogó alatt a Föld körül*. (A hat világrész. Utazások és felfedezések; 17.) Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, [1924.] 141 p.

KISNYOMTATVÁNY:

Salutatio. Cythere szigetén [Budapest], MMDCLXXVIII. [1925] 21 p.

1926:

CIKK:

A hindu kasztrendszer mai szemmel. *Századunk* 1. évf. 1926. 2. sz. pp. 97–102.

„Az indiai élet” *A Magyarorság Évkönyve az 1927-ik esztendőre*. A Magyarorság olvasóinak. Budapest, Magyarorság Lapkiadó R.-T., [1926.] pp. 264–268.

FORDÍTÁS:

Mahátmá Gandhi válogatott írásai és beszédei (Gondolat és Írás; 7.) Fordítás, bevezetés. Budapest, Athenaeum, [1926.] 222 p.

Gandhi. Mahátmá Gandhi, az indiai szabadsághős könyve. Válogatott írások. Válogatás, fordítás, bevezetés. Athenaeum, Budapest, [1926 után, az előző tétel változatlan kiadása] 222 p. (Utókiadása más címen: Mahatma Gandhi: *Az erkölcsiség vallása*. Fordítás, bevezetés. Farkas Lőrinc Imre Könyvkiadó, Budapest, 1998. 260 p.)

Gjellerup, Karl Adolph: *A zarándok Kámanita*. Legendás regény. (Híres könyvek; 9.) Fordítás és előszó. Athenaeum, Budapest, 1922. 308 p. (2. kiadása: Gjellerup, Karl: *A titokzatos Indiában*. A zarándok Kámanita. Legendás regény. I–II. Budapest, Athenaeum, [1926.] 326 p.)

1928:

CIKK:

Keleti levelek. Magyar Író Indiában. Egy angol tábornok följegyzései Juszth Zsigmondról. *Pesti Hirlap* 1928. december 30., 295. sz., p. 36. Újraközlése (a befejezés elhagyásával): Magyar Író Indiában. Egy angol tábornok följegyzései Juszth Zsigmondról. *Temesvári Hirlap* 27. évf. 1929. 4. sz. január 5. p. 6.

KÖNYVISMERTETÉS:

Kelet nagy gondolkodói. Dr. Mester János könyve. *Századunk* 3. évf. 1928. 2. sz. pp. 126–129.

1929:

CIKK:

A hinduk hőskora. *Ifjúság és Élet* 5. évf. 1929. 5. sz. pp. 102–104.

Zangla felé. Körösi Csoma Sándor nyomában. (Keleti levelek) *Pesti Hirlap* 51. évf. 1929. 233. sz. p. 24.

A Szanszpo völgyében Phuktál felé. Körösi Csoma Sándor nyomában. (Keleti levelek). *Pesti Hirlap* 51. évf. 1929. 250. sz. p. 4.

Az utolsó állomás. Körösi Csoma Sándor nyomain. (Keleti levelek) *Pesti Hirlap* 51. évf. 1929. 262. sz. p. 4.

Ahol Buddha megvilágosult s ahol meghalt. Buddh-Gaya és Kászia. (Keleti levelek) *Pesti Hirlap* 51. évf. 1929. 294. sz. p. 44.

India csodája: az ellorai sziklatemplom. (Keleti levelek) *Pesti Hirlap* 51. évf. 1929. 296. sz. p. 4.

1930:

CIKK:

Körösi Csoma Sándor útján. *Földgömb* 1. évf. 1930. 3. sz. pp. 84–90.

A Khaibár-szoros és India északnyugati határvidéke. *A Földgömb* 1. évf. 1930. 9–10. sz. pp. 331–335.

Az indiai iskolák. *Ifjúság és Élet* 5. évf. 1930. 14. sz. pp. 277–279.

Körösi Csoma Sándor a tibeti lámák között. *Pásztortűz* 16. évf. 1930. 21. sz. pp. 479–481.

Gándhi és Tagore. *Pásztortűz* 16. évf. 1930. 25–26. sz. pp. 598–600.

Mejszúr – India leghaladottabb állama. *Pesti Hirlap* 52. évf. 1930. 9. sz. p. 12.

Puri és a Dzsagannáth templom. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 8. sz. pp. 22–23.

Indiai vasutakon. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 10. sz. pp. 17–18.

Káli templomában. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 12. sz. pp. 18–19.

Adjar – a teozófusok Rómája. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 16. sz. pp. 16–17.

A 600 éves Szuezi csatorna. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 20. sz. pp. 18–19.

Sportélet Indiában. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 22. sz. pp. 16–17.

Falusi élet Indiában. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 32. sz. pp. 34–35.

Benaresz. A hinduk szent városa. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 34. sz. pp. 35–36.

Kalkutta, India legnagyobb városa. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 35. sz. pp. 16–17.

Szentelek és vezeklők Indiában. Igaziak és csalók. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 37. sz. pp. 9–11.

Látogatás Rabindranath Tagorenál. A sántinikétáni telep élete. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 40. sz. pp. 34–35.

Adzsanta barlangtemplomai. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 52. évf. 1930. 46. sz. pp. 14–15.

Az indiai orvostudomány. Valódi tudomány és kuruzslás – A maharádzsák csodaszere – A hindu orvostudomány reneszánsza. *Vasárnap*, a *Magyarorság* melléklete 11. évf. 1930. 249. sz. november 1. p. III.

KÖNYV:

A világ tetején. Körösi Csoma Sándor nyomdokain a nyugati Tibetbe. (Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára) Lampel Róbert, Budapest, [1930.] 310 p.

LEXIKON:

„Ind színjátás” szócikk. *Színészeti lexikon* I–II. szerk. Németh Antal. Győző Andor kiadása, Budapest, 1930. pp. 347–350.

1931:

CIKK:

Az indusok mithikus földrajza s a Himalája hatása az ind képzeletre. *A Földgömb* 2. évf. 1931. 2. sz. pp. 48–54.

Kasmír, a Boldog Völgy országa. *A Földgömb* 2. évf. 1931. 3. sz. pp. 97–109.

Lahor, a Pandzsáb fővárosa. *A Földgömb* 2. évf. 1931. 6. sz. pp. 212–220.

A délindiai hindu templomok. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 53. évf. 1931. 1. sz. pp. 10–12.

Az elefánt szerepe Indiában. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 53. évf. 1931. 5. sz. pp. 22–23.

Viziélet Kasmirban. (Keleti levelek) *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 53. évf. 1931. 12. sz. pp. 35–36.

A Tóda nép. Titokzatos népfaj Délindiaiában. (Keleti levelek) *Pesti Hirlap Vasárnapja* 53. évf. 1931. 23. sz. pp. 18–19.

Tibeti levél. *Pesti Hirlap Vasárnapja* 53. évf. 1931. 32. sz. p. 29.

A majmok paradicsoma. (Részlet a szerző *India* c. könyvéből) *Uj Idők* 37. évf. 1931. 50. sz. pp. 680–681.

Stein Aurél táborában. *Zászlónk* 29. évf. 1930–1931. pp. 303–306.

K Ö N Y V :

India. India múltja és jelene, vallásai, népelete, városai, tájai és műalkotásai. I. kötet: A Pandzsáb, az Északnyugati Határvidék, a nagmogulok Indiája, Rádzsputána és Gudzszerát. Singer és Wolfner, Budapest, [1931.] 324 p. [II. kötet lásd 1932.]

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Trinkler, Emil: Im Land der Stürme. (Mit Yak-und Kamelkarawanen durch Inner-Asian) 244 p., F. A. Brockhaus, Leipzig. *A Földgömb* 2. évf. 1931. 5. sz. p. 188.

Hedin, Sven: Auf grosser Fahrt. Meine Expedition mit Schweden, Deutschen und Chinesen durch die Wüste Gobi 1927–1928. (2. kiad.) F. A. Brockhaus, Leipzig, 1929. *Földrajzi Közlemények* 59. kötet, 1931. pp. 152–154.

Frobenius, Leo: Indische Reise. Ein unphilosophisches Reisetagebuch aus Südindien und Ceylon. Verlag Reimar Hobbing, Berlin, 1931. *Földrajzi Közlemények* 59. kötet, 1931. pp. 154–155.

1 9 3 2 :

C I K K :

Majszur és a „Kék Hegyek”. *A Földgömb* 3. évf. 1932. 1. sz. pp. 8–21.

Török-mongolfajú népek Indiában. *A Földgömb* 3. évf. 1932. 7–8. sz. pp. 264–271.

Látogatás Gandhinál. *Pásztortűz* 18. évf. 1932. 6. sz. pp. 80–81.

A Ceylon szigete. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 54. évf. 1932. 4. sz. pp. 16–18.

A hindu tánc és a zene. Udaj Sankar. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 54. évf. 1932. 18. sz. pp. 35–36.

Az ázsiai lélek. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 54. évf. 1932. 31. sz. pp. 8–9.

Krishna, a hindu Istenember. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 54. évf. 1932. 34. sz. pp. 6–7.

Szomorú emlékek Indiában. A „nagy Lázadás” áldozatai. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 54. évf. 1932. 51. sz. pp. 23–24.

Gandhi és a brit uralom. *Századunk* 7. évf. 1932. 1. sz. pp. 24–34.

A hindu lélekről. *Uj Idők* 38. évf. 1932. 25. sz. pp. 757–760.

Kobrabúvölők és szemfényvesztők Indiában. Részlet a szerző *India* c. könyvéből. *Uj Idők* 38. évf. 1932. 45. sz. pp. 576–577.

K Ö N Y V :

India. India múltja és jelene, vallásai, népelete, városai, tájai és műalkotásai. II. kötet: A Gangesz-síkság, a buddhizmus szent földje, Bengál, a Dekkan és Dél-India. Singer és Wolfner, Budapest, [1932.] 324 p. [I. kötet lásd 1931.]

F O R D Í T Á S :

Ferber, Edna: *Cimarron*. Pantheon Kiadás, Budapest, [1932.] 388 p.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

„Emberek ne sírjatok!” – Reményi József regénye. 4 kötet, Berlin. *Századunk* 7. évf. 1932. 7. sz. pp. 379–381.

1 9 3 3 :

C I K K :

Szilan szigetén. *A Földgömb* 4. évf. 1933. 1. sz. pp. 1–11.

Hogyan él az utazó a Himalájában? *A Földgömb* 4. évf. 1933. 7–8. sz. pp. 224–233.

A nő szerepe India életében. *Magyar Lányok* 40. évf. 1933. 10. sz. pp. 150–151.

Hunor és Magyar regéje – ősi napmitosz. *Napkelet* 19. évf. 1933. 11. sz. pp. 769–777.

Négy hét a tengeren. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 55. évf. 1933. 18. sz. pp. 12–13.

Tibet magyar bölcse. Elbeszélés Kőrösi Csoma Sándorról. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 55. évf. 1933. 44. sz. pp. 12–13.

A Vadnyugat eposza. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 55. évf. 1933. 44. sz. pp. 18–19.

Hódmezővásárhelyi benyomásaim. *Vásárhelyi Reggeli Ujság* 19. évf. 1933. 1. sz. január 1. p. 4.

Hódmezővásárhelyi benyomásaim II. *Vásárhelyi Reggeli Ujság* 19. évf. 1933. 7. sz. január 8. p. 3.

E L Ő A D Á S :

Mit üzen India a mai kor kereszténységének. (Baktay Ervin előadásának rövid tartalma) *Ítélet alatt*. A Magyar Evangéliumi Ker. Diákszövetség konferenciáján tartott előadásokból. Szövétnek, Budapest, 1933. pp. 3–5.

K Ö N Y V :

Magyar utazó Indiában. (A milliók könyve – az ifjúságnak; 10.) Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.-T., Budapest, [1933.] 108 p.

F Ü G G E L É K :

Magyarok Indiában. Mit jelent számomra India? *Magyar utazó Indiában*. (A milliók könyve – az ifjúságnak; 10.) Singer és Wolfner Irodalmi Intézet R.-T., Budapest, [1933.] pp. 112–114.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Magrini, Luciano: Im Indien Brachmas und Gandhis. Aus dem Italianischen übertragen von Hofrat Franz Latterer-Lintenburg. Wilh. Gottl. Korn, Breslau. *Földrajzi Közlemények* 61. kötet, 1933. pp. 127–128.

1 9 3 4 :

C I K K E K :

Szimla, Brit-India nyári fővárosa. *A Földgömb* 5. évf. 1934. 2. sz. pp. 41–51.

Kőrösi Csoma Sándor útja. *A Földgömb* 5. évf. 1934. 4. sz. pp. 121–132.

India nagyvárosai. *A Földgömb* 5. évf. 1934. 7. sz. pp. 241–252.

A boldog völgy országa. Baktay Ervin kalandozásai Kasmírban, a világ legcsodálatosabb vidékén. *A Magyar Hirlap* vasárnapi melléklete. 44. évf. 1934. 226. sz. október 6. p. 26. (részlet *A boldog völgy országa* című könyvéből)

Baktay Ervin díjtalanul akarta a Sakuntala átrendezését elvállalni. *Magyarság* 15. évf. 1934. 6. sz. január 10. p. 10.

Szurul. Rabindranath Tagore reformtelepe az indiai földművelés és háziipar fejlesztése. *A Pesti Hirlap Vasárnapja* 56. évf. 1934. 6. sz. pp. 20–21.

Emlékezzünk egy nagy magyar kutató hősi életére és csodálatos művére! Kőrösi Csoma Sándor születésének 150-ik évfordulója. *Pesti Napló* 85. évf. 1934. 70. sz. március 18. p. 8.

Százötven évvel ezelőtt született Kőrösi Csoma Sándor. *Keleti Ujság* 17. évf. 1934. 76. sz. április 4. pp. 5–6.

Vásárhely nagy kulturértékei és a jövő feladatai. *Vásárhelyi Friss Ujság* 7. évf. 1934. 99. sz. május 1. p. 1.

Stein Aurél előadása Budapesten legutóbbi kutató utjairól. *Uj Magyarság* 1. évf. 1934. 36. sz. október 12. p. 4.

K Ö N Y V :

A boldog völgy országa. Barangolások Kasmírban. (A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára) Franklin-Társulat, Budapest, [1934.] 220 p.

A messzeségek vándora. Kőrösi Csoma Sándor Indiában és Tibetben 1–2. (A magyar ifjúság könyvei; 22–23.) Singer és Wolfner, Budapest, [1934.] 66 p., 86 p.

FORDÍTÁS:

Bövényfia Hosszú Lándzsa: *Hosszú Lándzsa emlékezései.* Egy indiánfőnök önéletrajza. Káldor Könyvkiadóvállalat, Budapest, 1934. 272 p.

KÖNYVISMERTETÉS:

Stein Aurél: Ősi ösvényeken Ázsiában. Három kutatásútam Ázsia szívében és Kína északnyugati tájain. Angolból fordította Halász Gyula. Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia kiadása, 1934. *A Földgömb* 5. évf. 1934. 9. sz. pp. 351–352.

1935:

CIKK:

Hindu vagy indus? *Búvár* 1. évf. 1935. 9. sz. pp. 637–639.

Elefántokról. *A Földgömb* 6. évf. 1935. 1. sz. pp. 16–24.

Négy hét a tengeren. *A Földgömb* 6. évf. 1935. 5. sz. pp. 161–171.

Az egycsillagos lobogó állama. Texas önállóságának százéves évfordulójára. *A Földgömb* 6. évf. 1935. 8. sz. pp. 299–308.

Rabindranath Tagore. *Nobel-díjas írók antológiája*, 1901–1934. Káldor Könyvkiadóvállalat, Budapest, 1935. pp. 221–242.

Filmek és sztárok Indiában. *Tükör* 3. évf. 1935. 5. sz. pp. 71–73.

FORDÍTÁS:

A walesi herceg keletafrikai vadászútja. A walesi herceg naplója alapján összeállította Patrick R. Chalmers. (Világjárók. Utazások és kalandok) Franklin-Társulat, Budapest, [1935.] 221 p.

Lamb, Harold: *Omár Khajám.* Egy élet története. Rózsavölgyi és Társai, Budapest, [1935.] 274 p.

1936:

CIKK:

A szikhek. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 7. sz. pp. 1–11.

Fatépur, a halott város. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 4. sz. pp. 139–149.

Maharádzsák udvarában. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 9. sz. pp. 333–343.

Vándorúton a Himálaja bércei között (Részlet „A Boldog Völgy országa” c. kötetből). *Turisták lapja* 48. évf. 1936. 5. sz. pp. 174–178.

KÖNYV:

Szanátana Dharma, az Örök Törvény. A hindu világszemlélet ismertetése. (Világkönyvtár) Révai, Budapest, [1936.] 283 p.

FORDÍTÁS:

Hardy, William George: *Ábrahám.* Rózsavölgyi és Társa, Budapest, [1936.] 384 p.

LEXIKON:

Indiai tárgyú szócikkek. *Új idők lexikona.* 24 kötet. Singer és Wolfner, Budapest, 1936–1942.

KÖNYVISMERTETÉS:

Kessler Hubert: Barlangok mélyén. Franklin-Társulat, 1935. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 2. sz. p. 76.

Schweitzer, Albert: Orvos az őserdőben. Fordította Klopstock Gizella. Franklin Társulat, 1935. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 2. sz. p. 77.

Távol Kelet, a Magyar Nippon Társaság folyóirata. I. évf. 1. szám, 1936. február. *A Földgömb* 7. évf. 1936. 4. sz. p. 158. [B. E. monogrammal]

1937:

CIKK:

Indusok és hinduk. *A Földgömb* 8. évf. 1937. 5. sz. pp. 192–195.

A hódok barátja. *A Földgömb* 8. évf. 1937. 7. sz. pp. 265–273.

India vasútjai. *A Földgömb* 8. évf. 1937. 9. sz. pp. 345–354.

Mit jelenthet Gándhi műve a Nyugatnak? *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 1. sz. pp. 16–19.

Indiai Irodalmi Akadémia. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 1. sz. pp. 31–32.

A Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Múzeum új beszerzéseiből. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 2. sz. p. 62.

Szabadegyetemi előadások a keleti kultúrákról. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 2. sz. pp. 62–63.

Indiai lap a magyarokról. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 2. sz. pp. 63–64.

A keleti és a nyugati ember. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 1. sz. pp. 23–26.

Női ideál – Keleten és Nyugaton. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 4. sz. pp. 119–120.

A Kelet csodavilágának új kincsei Budapesten. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 12. sz. pp. 419–420.

A boldogságról. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 23. sz. pp. 835–836.

India legkiválóbb modern festőnője – budapesti magyar leány. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 24. sz. pp. 887–888.

Így is lehet nyaralni! *Uj Idők* 43. évf. 1937. 27. sz. pp. 47–48.

Szürke Bagoly élete. *Uj Idők* 43. évf. 1937. 42. sz. pp. 562–563.

Baktay Ervin [olvasmányai]. *Az új Könyvek könyve.* 173 író, művész, tudós vallomása olvasmányairól. Összegyűjtötte és bevezetéssel ellátta Kőhalmi Béla. Gergely R. kiadása, Budapest, 1937. pp. 57–58.

A Hopp Ferenc Keletázsiai Múzeum új beszerzései. *Uj Magyarország* 4. évf. 1937. 59. sz. március 13. p. 12.

Mindenféle India népeiről. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. március 21. pp. 5–6.

A fekete Vénusz. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. április 18. pp. 13–14.

Ipi fakirja. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. június 6. pp. 5–6.

A hódok barátja. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. június 27. pp. 5–6.

Nyaralás Indiában. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. augusztus 8. pp. 5–6.

Maharádzsák. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. szeptember 12. pp. 7–8.

Indiai garnizon. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. szeptember 26. pp. 13–14.

Indiai élet Magyarországon. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. október 10. pp. 7–8.

A cowboy munkája. *Vasárnapi Ujság. Az Uj Magyarország képes melléklete* 1937. november 28. pp. 5–6.

KÖNYV:

A Pandzsáb. Az öt folyó országa. (A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára) Franklin-Társulat, Budapest, [1937.] 185 p.

ELŐSZÓ:

Sulkowsky Zoltán: *Motorral a Föld körül. 170000 km az öt világrész 68 országán keresztül.* A Szerző kiadása, Budapest, [1937.] 319 p.

FORDÍTÁS:

Kísérleteim az igazsággal. Gándhi önéletrajza. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 1. sz. pp. 20–26.

Kísérleteim az igazsággal. Gándhi önéletrajza. *Kelet és Nyugat* 1. évf. 1937. 2. sz. pp. 55–60.

Grey Owl (Szurke Bagoly): *Két kicsi hód*. Singer és Wolfner, Budapest, [1937.] 224 p.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Germanus Gyula: Allah Akbar! I–II. Révai kiadása, Budapest, 1936. *A Földgömb* 8. évf. 1937. 1. sz. pp. 33–35.

Juhász Vilmos: Tibet. Athenaeum kiadás, Budapest, 1937. *A Földgömb* 8. évf. 1937. 9. sz. p. 316.

1938:

C I K K :

Királyfiak földjén (Rádzsputána). *A Földgömb* 9. évf. 1938. 2. sz. pp. 41–51.

A megújított München. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 5. sz. pp. 173–182.

Lakhnau és Gógra lapálya. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 10. sz. pp. 376–386.

Szent fürdőhelyek Indiában. *Uj Idők* 44. évf. 1938. 7. sz. pp. 241–242.

Szerlem és házasság Indiában. *Uj Idők* 44. évf. 1938. 12. sz. pp. 418–419.

Afgánisztán; Az indiai császárság; India élete; Indiai városok; Indiai művészet; Indiai városok. *A Föld és lakói*. A Pesti Hírlap kiadása, Budapest, 1938. pp. 619–665.

K Ö N Y V :

Hindusztán (A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára). Franklin-Társulat, Budapest, [1938.] 194 p.

India, Ausztrália és Óceánia. India és Indonézia felfedezése és meghódítása. (A Föld felfedezői és meghódítói; III.) Révai, Budapest, 1938. 5–117 p.

Észak-, Közép- és Délamerika. Észak-Amerika felfedezése és meghódítása. (A Föld felfedezői és meghódítói; IV.) Révai, Budapest, 1938, pp. 5–123.

Indiai éveim. I–II. Révai, Budapest, 1938. 294 p.; 289 p.

F O R D Í T Á S :

Brunton, Paul: *India titkai*. Rózsavölgyi és Társa, Budapest, [1938.] 347 p.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Schäfer, Ernst: Unbekanntes Tibet. Durch die Wildnisse Osttibets zum Dach der Erde. – Paul Parey, Berlin, 1937. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 1. sz. pp. 35–36.

Sulkowsky Zoltán: Motorral a Föld körül. 170,000 km az öt világrész 68 országán keresztül. A szerző kiadása, az Athenaeum bizományában, Budapest, 1937. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 1. sz. p. 36.

Ross, Colin: Heute in Indien. F. A. Brockhaus, Leipzig, 1937. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 2. sz. p. 76.

Schäfer, Ernst: Dach der Erde. Durch des Wunderland Hochtibet. Paul Parey, Berlin, 1938. *A Földgömb* 9. évf. 1938. 11. sz. p. 434. [B. E. monogrammal]

1939:

C I K K :

Hogyan él a fehér ember Indiában? *A Földgömb* 10. évf. 1939. 2. sz. pp. 58–67.

Guálíjar – az indiai Gibraltár. *A Földgömb* 10. évf. 1939. 7. sz. pp. 267–275.

Indusok és hinduk. *Földrajzi Zsebkönyv 1939*. Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 1939. pp. 82–86.

Hangjáték Kőrösi Csoma Sándorról. *Rádióélet* 11. évf. 1939. 47. sz. p. 5.

K Ö N Y V :

Királyfiak földjén. Rádzsputána és Gudzsarát. (A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára) Franklin-Társulat, Budapest, [1939.] 208 p.

E L Ő S Z Ó :

Weninger Antal: *A keleti jóga*. India misztikája és ősi gyógy módja. Az ifjúság megőrzésének, a szervezet konzerválásának és a betegségek kezelésének új útjai. Baktay Ervin ajánlásával. Palladis, Budapest, 1939. 119 p.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Felvinczi Takács Zoltán: Buddha útján a Távols-Keleten. Révai kiadás, Budapest, 1938. *A Földgömb* 10. évf. 1939. 5. sz. pp. 195–196.

1940:

C I K K :

Házassági szokások a hinduk közt. *Búvár* 6. évf. 1940. 4. sz. pp. 181–184.

Tandzsur templomvárosa. *A Földgömb* 11. évf. 1940. 1. sz. pp. 22–30.

Sven Hedin hetvenöt éves. *A Földgömb* 11. évf. 1940. 4. sz. pp. 83–88.

India és a Brit Birodalom. *A Földgömb* 11. évf. 1940. 8. sz. pp. 193–197.

India helye a Brit Birodalomban. *Földrajzi Zsebkönyv 1940*. Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 1940. pp. 82–89.

A csodaszarvas regéje – ősi napmítosz. *Turán* 23. évf. 1940. 1. sz. pp. 15–24.

K Ö N Y V :

Jancsi nyeregbe száll. Ifjúsági regény. Révai, Budapest, 1940. 383 p.

F O R D Í T Á S :

Grey Owl (Szurke Bagoly): *A vadon fiai*. Singer és Wolfner, Budapest, [1940.] 240 p.

1941:

C I K K E K :

India és a mostani háború. *Földrajzi Zsebkönyv 1941*. Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 1941. pp. 106–112.

Az én oldalam. *Film – Színház – Irodalom* 4. évf. 1941. 50. sz. p. 5.

Khaibár, India kapuja. *Búvár* 7. évf. 1941. 12. sz. pp. 541–544.

Ülő Bika. *Tükör* 9. évf. 1941. 6. sz. pp. 270–273.

F O R D Í T Á S :

Grey Owl (Szurke Bagoly): *A rengeteg zarándokai*. Singer és Wolfner, Budapest, 1941. 245 p.

1942:

C I K K :

Háromszéktől Dardzsilingig. Kőrösi Csoma Sándor halálának 100. évfordulójára. *Búvár* 8. évf. 1942. 4. sz. pp. 121–125.

India földrajzi helyzetének hatásai. *A Földgömb* 13. évf. 1942. 1. sz. pp. 8–12.

A nagyenyedi vándor. *A Földgömb* 13. évf. 1942. 4. sz. pp. 61–67.

India az ázsiai élettérben. *Földrajzi Zsebkönyv, 1942*. Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 1942. pp. 147–153.

Kőrösi Csoma Sándor emlékezete. *Pásztortűz* 28. évf. 1942. 12. sz. pp. 516–525.

Háromszéktől a Himálajáig – Kőrösi Csoma Sándor halálának századik évfordulójára. *Uj Idők* 48. évf. 1942. 13. sz. pp. 361–364.

K Ö N Y V :

A csillagfejtés könyve. Az asztrológia elmélete és gyakorlata. Szerző kiadása, Budapest, [1942.] 352 p.

A diadalmas jóga. Rádzsa jóga. A megismerés és önuralom tana. Pantheon, Budapest, 1942. 257 p.

Háromszéktől a Himalájáig. Körösi Csoma Sándor életútja. Halálának századik évfordulójára. Vörösváry Kiadóvállalat, Budapest, 1942. 299 p.

India szabadságot akar. (Világpolitikai Könyvek) Írás Könyvkiadó, Budapest, [1942.] 165 p.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S :

Tornelli Sándor: Utazás Erdélyben és Erdély körül. 236 old. Budapest, 1941. Athenaeum kiadás. *A Földgömb* 13. évf. 1942. 4. sz. p. 79.

Széchenyi István és Waldstein János keleti utazása 1830-ban. Budapest, 1942. Franklin Társulat kiadása. *A Földgömb* 13. évf. 1942. 12. sz. p. 239.

F O R D Í T Á S :

Véda és Upanisad példák. Dénes György, Budapest, 1941. 17 p.

1 9 4 3 :

C I K K :

Stein Aurél, 1862–1943. *Bívrár* 9. évf. 1943. 12. sz. pp. 459–460.

Körösi Csoma Sándor emlékezete. *Földrajzi Zsebkönyv* 1943. Magyar Földrajzi Társaság, Budapest, 1943. pp. 3–10.

K Ö N Y V :

India bölcsessége. A hindu világszemlélet ismertetése. A Szánátana Dharma, az örök törvény c. munka új, átdolgozott és lényegesen bővített kiadása. Pantheon, Budapest, [1943.] 256 p.

1 9 4 4 :

C I K K :

Stein Aurél kasmíri táborában. Megemlékezés. *A Földgömb* 15. évf. 1944. 1. sz. pp. 11–15.

1 9 4 8 :

C I K K :

Fátyol és szerelem. *Regényujság* 1. évf. 1948. 15. sz. pp. 1–13.

1 9 5 0 :

T A N U L M Á N Y :

Recent acquisitions of the Museum of Eastern Asiatic Arts in Budapest. The material of I. Schwaiger's donation. *Acta Orientalia Hungarica* 1. évf. 1950–51. 1. sz. pp. 191–212.

1 9 5 1 :

K I Á L L Í T Á S I K A T A L Ó G U S :

Vezető a Keletázsiai Múzeum India kiállításához. [Budapest], [1951.] 12 p.

1 9 5 2 :

L E K T O R Á L Á S , S Z Ó J E G Y Z É K :

Indiai szavak és nevek jegyzéke [név nélkül]. S. A. Dange: *India az ősközösségtől a rabszolgaságig.* Fordította Faragó Borbála. Szikra, Budapest, 1952. pp. 188–214.

1 9 5 3 :

C I K K :

Egy új kiállítás. *Pajtás* 8. évf. 1953. 47. sz. p. 1.

K I Á L L Í T Á S I K A T A L Ó G U S :

Hátsóindia és Indonézia. (A Keletázsiai Művészeti Múzeum kiállításai; X.) Vezető a Hátsóindia és Indonézia kiállításához. Keletázsiai Művészeti Múzeum, Budapest, 1953. 22 p.

L E K T O R Á L Á S , S Z Ó J E G Y Z É K :

Idegen szavak magyarázata. Anand, Mulik Radzs: *A kuli.* Regény. Fordította Tóth Eszter. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1953. pp. 311–314.

1 9 5 4 :

C I K K :

Körösi Csoma Sándor. *Élet és Tudomány* 9. évf. 1954. 16. sz. pp. 483–487.

A tóda nép. *Élet és Tudomány* 9. évf. 1954. 23. sz. pp. 720–724.

A 3000 éves Delhi – India nagymúltú fővárosa. *Élet és Tudomány* 9. évf. 1954. 35. sz. pp. 1103–1108.

Elura, az emberi akaraterő nagy alkotása Indiában. *Élet és Tudomány* 9. évf. 1954. 44. sz. pp. 1392–1396.

T A N U L M Á N Y :

Mogul és rádzspu festmények a Keletázsiai Művészeti Múzeumban. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei* 1. 1954. pp. 42–53.

Indian stone sculpture in the Budapest Museum of Eastern Asiatic Arts. *Acta Orientalia Hungarica* 3. évf. 1954. 1–2. sz. pp. 135–165.

K I Á L L Í T Á S I K A T A L Ó G U S :

India művészete. (A Keletázsiai Művészeti Múzeum kiállításai; 11.) [Budapest], 1954. 9 p.

1 9 5 5 :

C I K K :

Az adzsantai barlang-csarnokok. *Élet és Tudomány* 10. évf. 1955. 4. sz. pp. 112–116.

Kasmir, az „Ázsiai Svájc”. *Élet és Tudomány* 10. évf. 1955. 15. sz. pp. 463–468.

A Közel- és Közép-Kelet újkori művészete. Az Iparművészeti Múzeum kiállítása. *Élet és Tudomány* 10. évf. 1955. 23. sz. pp. 719–722.

T A N U L M Á N Y :

Nepáli fémplasztika a Keletázsiai Művészeti Múzeumban. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei* 2. 1955. pp. 291–304.

1 9 5 6 :

C I K K :

Ceylon. *Élet és Tudomány* 11. évf. 1956. 31. sz. pp. 986–991.

Indiai képzőművészeti kiállítás. *Szabad Művészet* 10. évf. 1956. 1–2. sz. pp. 77–82.

A vásárhelyi múzeum India-kiállításához. *Vásárhelyi Szó* 2. évf. 1956. 5. sz. pp. 29–30.

Buddhism and Indian Art. Klly. a „*Buddhism's Contribution to Art, Letters and Philosophy*” című, Újdelhiben megrendezett konferencia anyagából. 5 p.

K I Á L L Í T Á S I K A T A L Ó G U S :

India művészete. A Keletázsiai Művészeti Múzeum kiállítása. A Népművelési Minisztérium Múzeumi Főosztálya, Budapest, 1956. 28 p.

F O R D Í T Á S :

Hunt, John: *A Mount Everest meghódítása.* (Világjárók; 5.) Bibliotheca, Budapest, 1957. 286 p.

D I A F I L M :

India. Magyar Diafilmgyártó Vállalat, Budapest, 1956. 2 diatekeres, 62+62 normál kocka, ff.

1957:	TANULMÁNY:	KÖNYV:	Publikálatlan kéziratok a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum Adattárában:
TANULMÁNY:	Report on a voyage of study to India 1956/57. <i>Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei</i> 3–4. 1959. pp. 287–302.	<i>Kőrösi Csoma Sándor</i> . Gondolat, Budapest, 1962. 267 p.	
New Data Concerning the Life of Alexander Csoma de Kőrös. <i>Journal of the Asiatic Society of Bengal</i> 23. évf. 1957. 2. sz. pp. 11–19.	1960:	1963:	IRODALMI MŰVEK:
	CIKK:	Aszikkék. <i>Élet és Tudomány</i> 18. évf. 1963. 11. sz. pp. 336–340.	<i>Alkiadész</i> . Kézirat, [?] 19 p.
1958:	Bombay, India legnagyobb városa. <i>Élet és Tudomány</i> 15. évf. 1960. 20. sz. pp. 623–627.	KÖNYV:	<i>Részlet az „Alkiadész” című dialógus-regényből</i> . Kézirat, [?] 3 p.
CIKK:	Kocsin, India legnagyobb kikötője. <i>Élet és Tudomány</i> 15. évf. 1960. 36. sz. pp. 1134–1138.	<i>Indiai regék és mondák</i> . (Regék és mondák) Harmatta János előszavával. Móra Könyvkiadó, Budapest, 1963. 231 p.	<i>Szent Gusztáv éji álom</i> (Drámai költemény). Gépirat, 1910. 9 p. (kéziratot jegyzetekkel, írta Aleksz-Andor Bernát. 6 p.)
Új Delhi – India fővárosa. <i>Élet és Tudomány</i> 13. évf. 1958. 40. sz. pp. 1262–1267.	Úton Nyugat-Tibet felé. <i>Turista</i> 6. évf. 1960. 11–12. sz. [p. 14.]	<i>Die Kunst Indiens</i> . Übersetzt von Edith Róth. Terra-Verlag – Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963. 494 p.	<i>Idegenvezető az 1304-es kótén</i> (Kabarepszám, harctéri móka). Gépirat, 1915–18 k. 4 p.
„...a közvetlen élmény hangulatával...”, Baktay Ervin: India művészete. <i>Tájékoztató a megjelenő könyvekről</i> . Budapest, 1958, október. p. 2.	KÖNYV:	1968:	<i>A másik szoba</i> (Drámai jelenet). Gépirat és kézirat, (hiányos), 1920. 3 p.
	<i>A messzeségek vándora</i> . Kőrösi Csoma Sándor regényes életrajza. Az ifjúság számára. Móra Könyvkiadó, Budapest, 1960. 269 p.	LEXIKON:	<i>Éberálom</i> (Novella). 1920. 3 p.
KÖNYV:	<i>Rámájana és Mahábhárata</i> . Európa Könyvkiadó, Budapest, 1960. 715 p.	Egyes indiai tárgyú szócikkek. <i>Művészeti Lexikon</i> 1–4. Főszerkesztő Zádor Anna és Genthon István. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965–1968.	<i>Emlékidzés</i> (T. N. emlékére, 1917–18). Kézirat, 1920. 18 p.
<i>India művészete a történelem és művelődés keretében az őskortól a XX. századig</i> . A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1958. 470 p.	1961:	2001:	<i>A végek hajszoltja</i> (Színjáték öt részben, Balassi Bálintól). Kézirat, 1922–25. 24 p.
	CIKK:	KÖNYV:	<i>Emlékek, versek</i> . 12 vers, 2 képvers és 5 szöveg. 15 kézirat, 4 gépirat, 1920–1926. 26 p.
1959:	Málta. <i>Élet és Tudomány</i> 16. évf. 1961. 19. sz. pp. 591–595.	<i>Asztrológiai prognózis</i> avagy a „Jövőbe látás titka”. Sindbad, Budapest, 2001. 172 p.	<i>Új Pantagruel</i> . Kézirat, Lahór, 1929. 10 p.
CIKK:	LEXIKON:	2007:	<i>Öreg ember nem vén ember</i> (az ötletet lopta és színre alkalmazta: Mr. B. Irvin). Gépirat, [?] 10 p.
Kőrösi Csoma Sándor (1784–1842). <i>Fiúk Évkönyve 1960</i> . Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 1959. pp. 290–298.	Egyes indiai tárgyú szócikkek. <i>Művészettörténeti ABC</i> . Szerk. Molnár Albert, Németh Lajos, Voit Pál. Terra, Budapest, 1961. 567 p.	KÖNYV:	<i>Békés Karácsony</i> . Vadnyugati misztérium és szelíd karácsonyi játék (írta Lopez de Ideos, fordította Mr. H. Göte). Gépirat, [1935.] 18 p.
Kőrösi Csoma Sándor emlékezete. <i>Népszabadság</i> 17. évf. 1959. 80. sz. április 7. p. 8.	1962:	<i>Bhagavad Gīta. A Magasztos szózata</i> (Jóga vidjá). Filosz, Budapest, 2007. 228 p.	
A kőfaragás csodái Indiában. <i>Élet és Tudomány</i> 14. évf. 1959. 4. sz. pp. 112–116.	CIKK:	2013:	TANULMÁNY:
Káalkattában, India egykori fővárosában. <i>Élet és Tudomány</i> 14. évf. 1959. 12. sz. pp. 367–371.	A kiemelt Vasa múzeumi szemléjén. <i>Élet és Tudomány</i> 17. évf. 1962. 23. sz. pp. 720–724.	KÖNYV:	<i>Az emberi szó misztériuma</i> (adalékok a nyelvmisztika kutatásához). E. V. Clement eredményeinek felhasználásával. Gépirat, [?] 26 p.
A hű barát. <i>Magyar Ifjúság</i> 3. évf. 1959. 53. sz. [p. 6.]	Látogatás Stein Aurél kásmíri táborában. <i>Élet és Tudomány</i> 17. évf. 1962. 50. sz. p. 1586.	<i>Homo ludens. Emlékeim nyomában</i> . Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2013, 240 p.	

Öngyilkosság és világnézet. Baktay hagyatékban fennmaradt próbanyomat, korrektúrapéldány a szerző ceruzairásos rájegyzésével: „Uj Idők, 1940. szept. 22.” és korrektúra-jelölésekkel. A mű nem jelent meg ebben a lapszámban, és tudomásunk szerint később sem publikálták.

KELETI TÉMÁJÚ IRODALMI MŰVEK:

Az igaz hazugság (Kasáji). Indus színjáték 4 képben (Synopsis). Gépirat, 1946. [?] 6 p.

Az idegen fiú – hindu mesejáték – (a Mahábháratá egyik epizódja nyomán), [?] 16 p.

Kálidásza: *Sakuntalá* (fordítása és színpadi alkalmazása). Gépirat, [?] 29 p. Változata Kálidásza: *Sakuntalá* (fordítása és modern színpadra alkalmazása). Gépirat, [?] 47 p. (valamint: *Megjegyzések a Sakuntaláról*, Gépirat, 7 p.)

Krisna és a pásztorkányok (hindu misztériumjáték). Gépirat, 1946. [?] 6 p.

Súdraka: *Az agyagszekérke* (átdolgozás). Gépirat, 1946. [?] 12 p.

Súdraka: *Az agyagszekérke* (szinopszis) Gépirat, 1946. 8 p.

AZ INDAI MŰVÉSZETTEL ÉS INDIÁVAL KAPCSOLATOS KÉZIRATOK:

Múzeumok Indiában. Gépirat, [?] 4 p.

Az indiai művészet ikonográfiája. Gépirat, [?] 18 p.

India művészete. Rövid ismertetés. Gépirat, [?] 19 p.

Gandhári művészet és az ázsiai hellenizmus. Gépirat, [?] 3 p.

Az indiai művészet problémái. Az Akadémián rendezett ankéton mondott előadás vázlata. Gépirat, [1959.] 13 p.

Hindu, buddhista és dzsaina ikonográfia (múzeumi gyakorlatokhoz). Gépirat, 1951. 31 p.

Az indiai kő-plasztika és a Keletázsiai Múzeum anyaga. Gépirat, 1952. 35 p.

Görög-római kapcsolatok Indiával; a gandhári művészet. Gépirat, 1952. 30 p.

Hátsóindia és Inzulindia művészete. Gépirat, 1952. 41 p.

Hozzászólás Alpatov „Egyetemes Művészettörténet”-ének X. fejezetéhez (India művészete). Gépirat, 1952. 3 p.

India művészete. Egyetemi előadások. Gépirat, hiányos [1952-53 k.] 131 p.

Egy rádzsput festményről. A Keletázsiai Múzeum újabb beszerzése. Gépirat, 1954 k. 6 p.

Megjegyzések Pálóczy-Horváth György lektori véleményére (*India művészete* című munkája kapcsán). Gépirat, 1956. 6 p.

„*India művészete*”. A lektor és a kiadó kívánságára kihagyott, részben megrövidített részek. Gépirat, 1956 k. 9 p.

A buddhizmus és az indiai művészet. A Buddha Jayanti konferencián elhangzott előadás szövege. Gépirat, 1956. 5 p.

A harmadfél évezredes buddhizmus ünnepe (Nemzetközi kongresszus Új Delhiben). Gépirat, 1958. 6 p.

Rabindranáth Tagore emlékezete (előadás Balatonfüreden). Gépirat, 1958 k. 4 p.

A Hopp Ferenc Emlékkiállítás megnyitó beszéde. Gépirat, 1959. 5 p.

A School of Oriental and African Studies felkérésére megírt előadások, 1962:

1. *Mythological Symbolism in the Art of the Indus Valley.* Gépirat, 16 p.

2. *The Preliminaries of the Classic Period of Indian Art.* Gépirat, 10 p.

3. *The Characteristics of Classic Indian Art.* Gépirat, 10 p.

4. *The Spreading of the Effects of Classicism.* Gépirat, 12 p.

5. *The Compromise of Sculpture and Architecture.* Gépirat, 12 p.

6. *The Art of Amrita Shergil.* Gépirat, 22 p.

EGYÉB ELŐADÁSOK:

Az angolok Északamerikában (rádióelőadás). Gépirat, [?] 7 p.

Az északamerikai indiánok utolsó szabadságharca. Gépirat, [?] 3 p.

Az amerikai Nyugat dalai. Gépirat, 1937. 7 p

A cowboyok élete a régi cowboy-dalok tükrében (rádió-előadás). Gépirat, 1940. 8 p.

FORDÍTÁSOK:

Goethe „Orphikus ősigék” ciklusának *Démon* című verse. Kézirat és gépirat, [?] 2 p.

Twain, Mark: *Huckleberry Finn kalandjai.* Gépirat, [?] 289 p.

Bain, Francis William: *Jelenés a homályban* (Syrup of the Bees). Kézirat, befejezetlen, [?] 30 p.

Gjellerup, Karl: *A legszentebb állat.* Gépirat, [?] 207 p.

Sinclair, Walter A.: *Öreg ember nem vén ember.* Kézirat, befejezetlen, [?] 30 p.

Pantandzsali jogaszútrái. Gépirat, [?] 4 p.

HANGJÁTÉK:

Kőrösi Csoma Sándor. Gépirat, 1938. 33 p.

FILMFORGATÓKÖNYV:

A Messzeségek vándora (vagy: *Pénz és taps nélkül...*) *Kőrösi Csoma Sándor élete.* Csoma-film, Synopsis (?) Gépirat, [?] 43 p.

ÖNÉLETRAJZ:

Emlékezések. (1. változat) Gépirat, 1948–1958. 239 p. (hiányos)

ELTŰNT KÉZIRATOK:

Az elme öt állapota. Díjnyertes tanulmány a *Világ* című lap pályázatán, 1923.

A fogorvos. Színdarab, 1931.

HFM Könyvtár
20230531

Illusztrációk jegyzéke

BEVEZETŐ (KELÉNYI BÉLA)

1. Baktay Ervin dolgozószobája Eszék utcai lakásában. Kelényi Béla felvétele, 2011

2. Idézet a Bhagavad Gítából, Baktay Ervin kézírásával. 210×340 mm, Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum, Baktay Ervin hagyatéka, ltsz.: Ad/5738-2012

KELÉNYI BÉLA:

BAKTAY ERVIN CSALÁDJÁNAK EREDETE

1. Strelisky [Lipót] műterme: Gottesmann Adolf. Budapest, 1870-es évek, Fénykép, 12,2×7,5 cm, Garas Kálmán reprodukciója, Baktay Márk tulajdona

2. Gottesmann Ernő (1867–1961): A Gottesmann-kastély Nagybaktán, 1930-as évek. Akvarell, papír, 195×286 mm, magántulajdon

3. A Gottesmann-kastély. Jelenleg Mezőgazdasági Kutató-intézet és Kísérleti Állomás. Kelényi Béla felvétele, 2013

4. Ismeretlen festő: Gottesmann Adolf és családja, 1855 körül. Olaj, vászon, 100×120 cm, magántulajdon

5. Baktay Ervin (?): A Gottesmann család házának kapuja Dunaharaszti (a kert felőli nézet), 1910-es évek. Olaj, vászon, 32×44 cm, magántulajdon

6. Csoportkép a Gottesmann családról, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 3013.43

KOCH JUDIT:

A MAGASABBRENDŰSÉG IGÉZETÉBEN

Annie Besant és Isabelle Cooper-Oakley Zipernowsky Károly kertjében, Budapest, 1904. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 394

SZÜCS GYÖRGY:

PRÓFÉTA A TISZA PARTJÁN.

HOLLÓSY SIMON ÉS TANÍTVÁNYAI TÉCSŐN

1. Hollósy Simon műterme Münchenben, 1911. április. A dícsfényben Baktay Ervin. Baktay Ervin képeslapja Huzella Pálnak. Huzella Pál hagyatéka. A Kieselbach Galéria jóvoltából

2. Hollósy tanítványai között Münchenben, 1912 körül. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.2.3.3

3. Blattner Géza és Baktay Ervin keleti öltözetben, 1912. Huzella Pál hagyatéka. A Kieselbach Galéria jóvoltából

4. Szolovjeva, Ternovec és Borel Técsőn, 1910-es évek. Huzella Pál hagyatéka. A Kieselbach Galéria jóvoltából

5. Toroczkai, Hollósy és Tyihomirov Técsőn, 1910-es évek. MTA Művészettörténeti Intézet, Adattár, ltsz.: MDK-C-1-26/43-2

6. Baktay Ervin: *Akt* (első aktrajza Ferenczy Károly osztályában), 1909. Ceruza, papír, 500×225 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5900-2014

7. Baktay Ervin: *Akttanulmányok* (Hollósy Simon módszere alapján), 1910–1914 között. Ceruza, toll, papír, 290×410 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5901.2-2014

8. Baktay Ervin: *Önarckép*, é. n. [1910–1914 között]. Olaj, vászon, 24,2×20,5 cm, jelezve jobbra lent: *Gottesmann*, magántulajdon

9. Baktay Ervin: *Ülő férfi*, 1912. Olaj, vászon, 74×74 cm, jelezve jobbra lent: *Baktay 1912*, magántulajdon

10. Hollósy Simon: *Virágoskert (Mostkezdi szatócs háza Técsőn)*, 1911. Olaj, vászon, 50×50 cm, jelzés nélkül, MNG, ltsz.: 57.117 T

11. Hollósy Simon: *Técsői utca*, 1912. Olaj, vászon, 81×100 cm, jelezve jobbra lent: *Hollósy 1912 Técső*, MNG, ltsz.: 66.70 T

12. Toroczkai Oszvald: *Menyecske*, 1910-es évek. Olaj, vászon, 51×44 cm, jelezve jobbra lent: *Toroczkai T. O.*, MNG, ltsz.: 69.2 T

13. Alekszandr Tyihomirov: *Falusi utca (Técső)*, 1910-es évek. Olaj, vászon, 40×52 cm, jelezve jobbra lent: *A. Tichomiroff*, Dévai György tulajdona

14. Cselényi Walleshausen Zsigmond: *Domboldal házakal*, 1917. Olaj, karton, 395×395 mm, jelezve balra lent: *Walleshausen, München, 1917*, magántulajdon

TÓTH KÁROLY:

BHAKTABHIKSU „LEGRÉGEBBI IGAZ BARÁTJAI”. BAKTAY ERVIN KÉT FESTŐTÁRSA: HUZELLA (HALLGATÓ) PÁL ÉS HARANGLÁBI NEMES JÓZSEF

1. Csoportkép Técsőn, 1912. A Kieselbach Galéria jóvoltából

2. 1908: *Baráti frigykötés egy wagneri duóban...* A „Kaleidoszkóp” című sorozatból, 1948. Akvarell, papír, 265×325 mm, a Kieselbach Galéria jóvoltából

3. 1913: *A gyufásdoboz misztériuma (Próféta és alpróféta)*. A „Kaleidoszkóp” című sorozatból, 1948. Akvarell, papír, 260×325 mm, a Kieselbach Galéria jóvoltából

4. 1938: *Szépségverseny. Magunk között, cimborák*. A „Kaleidoszkóp” című sorozatból, 1948. Akvarell, papír, 260×300 mm, a Kieselbach Galéria jóvoltából

5. Haranglábi Nemes József indiánokat (Nyílhegy és Ülő Mókus) fest a nógrádverőcei szigeten, 1961, magántulajdon

LÖRINC LÁSZLÓ:

SYMPOSITIONOK, ORGIÁK, MURIK. KOSZTÜMÖS ÖSSZEJÖVETEEK A HÚSZAS ÉVEK ELSŐ FELÉBEN

1. Meghívó a Blattner Géza műtermében megtartott Symposiumra, é. n. Rézkarc, 18×13 cm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.37.1

2. Symposium Blattner Géza műtermében. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.40.3

3. Symposium Blattner Géza műtermében. Baktay Ervin hagyatéka, ltsz.: HMA, Ad/5756.10.40.1

4. Symposium Blattner Géza műtermében, közepén Baktay Ervin. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.38.1

5. Symposium Blattner Géza műtermében, közepén Baktay Ervin. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.38.4

BETHLENFALVY GÉZA:

FRANCIS WILLIAM BAIN HINDU MESÉI

1. Francis William Bain portréja. A Baktay hagyatékában meglevő *Bubbles of the Foam* című Bain-kötetből (1912) került elő

2. Francis William Bain *A hajnal leánya* című könyvének (1917) belső címlapja

BANGHA IMRE:

BAKTAY ÉS TAGORE. MAGYARORSZÁG ÉS INDIA MODERN IRODALMA

1. Rabindranáth Tagore portréja. Baktay Ervin *Rabindranath Tagore az ember, a művész, a bölcs* című könyvének (Világirodalom Könyvkiadó, Budapest, 1922) belső címlapja

2. Baktay Ervin (?): Fiatalember vínával Sántinikétanban, 1929. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.84

BANGHA IMRE:

BAKTAY ÉS GÁNDHÍ

1. Ebéd Gándhí házában. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.297
2. Gándhí háza Szabarmatiban. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.294
3. Gándhí ásrámjának udvara. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.291

VESZPRÉMI KRISZTINA:

BAKTAY ERVIN ÉS A JÓGA GYAKORLATA

1. Baktay jogapózbán, katonatársai között, 1917. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.15.5-2013
2. Hindu jogi. Baktay Ervin felvétele. Baktay a jogaléggzést és -gyakorlatokat tőle tanulta Indiában. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.74
3. Selvarajan Yesudian 1941-ben megjelent *Sport és jóga* című könyvének címlapja
4. Hallgató (Huzella Pál: Ászanatórium, 1942. Rajz, ismeretlen helyen

HIDAS GERGELY:

BAKTAY ERVIN ELSŐ INDIAI ÚTJA (1926–1929)

1. Baktay a Kutub Míнар minaretnél Delhiben, 1926. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, Ad/5756.4.26
2. Baktay a patijálai mahárádzsa palotája, a Mótí Bág kertjében, 1926. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.7
3. Rádzsa Naréndranáth arcképe, Simlá, 1926. Baktay Ervin festménye, ismeretlen helyen, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/576.1.9.4b
4. Baktay teveháton Dhuriban, amint cigarettát reklámoz, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.85

5. Baktay és Umrao Singh Lahórbán, a Sálímár Bágh díszkertben, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.136

6. Baktay Kasmírban a festőállvány előtt, indiai ismerősökkel, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.250

7. Baktay Kasmírban, lakóhajóban a Dál tapon, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.247

8. Baktay szolgáljával a Gulmárgra vezető úton, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.2289

9. Baktay a taxilai ásatásokon, Sir John Marshall lányával, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.64

10. Baktay a Dzsai Szingh csillagvizsgálónál, Delhiben, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.130

11. Baktay Agrában, a Tádzs Mahál előtt, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.169

12. Baktay Udaipurban, a Dzsagmandir szigeten, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.258

13. Baktay az Ábú hegyen, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.301

14. Baktay Ahmadábádban, egy hindu iskolában, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.5.271

15. A majszíri mahárádzsa vendégpalotája, ahol Baktay is lakott. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.91

16. A „szent Fog” temploma Srí Lankán. Baktay Ervin felvétele (?), 1929. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.92

17. Baktay hazafelé, a Carla fedélzetén a legénység tagjaival, 1929. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.93

KELÉNYI BÉLA:

BHAKTABHIKSU LEVELEIBŐL.

HUZELLA PÁL KARIKATÚRÁI BAKTAY INDIAI UTAZÁSÁRÓL (1926–1929)

1. Huzella Pál: „...vele szemben én képviseltem Indiát...” 1926. Ceruza, papír, 205×145 mm, magántulajdon

2. Huzella Pál: „Akupec.” 1926. Akvarell, papír, 162×280 mm, magántulajdon

3. Huzella Pál: A Durbar, Patijála, 1926. A kép felirata: „Az ember pedig egyidőre elfelejt minden szép és bölcs teóriát az egyenlőségről... lehetetlen kiszabadulni a fenség, a büszke méltóság és vakító pompa hatása alól.” Akvarell, papír, 290×183 mm, magántulajdon

4. Huzella Pál: „...a rettenetes az, hogy az ember megőrül, mire ő felsége színe elé jut.” – „I am very sorry; but I've got a remedy.” 1927. Akvarell, papír, 170×177 mm, magántulajdon

5. Baktay Patijálában vagy Simlában Sivát festi, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.1.7.2-2013

6. Huzella Pál: „Dinner az alkirálynál. Bhaktabhiksu megjelenik.” 1927. Akvarell, papír, 292×220 mm, magántulajdon

7. Huzella Pál: „Tizenötösör elájultam.” 1928. Akvarell, papír, 290×230 mm, magántulajdon

8. Huzella Pál: Ghandinál (II). A kép felirata: „Ghandinének is bemutatnak...” 1928. Akvarell, papír, 230×282 mm, magántulajdon

9. Huzella Pál: Kőrösi Csoma Sándor nyomában. Zangla felé, 1930. Akvarell, papír, 233×268 mm, magántulajdon

10. Huzella Pál: „Ceylonban buddhista papokkal barátkoztam...” 1929. Akvarell, papír, 287×224 mm, magántulajdon

11. Huzella Pál: „...elég volt a Keletből: hajóra szálllok, mégpedig teherhajóra...” 1929. Akvarell, papír, 290×229 mm, magántulajdon

KELECSÉNYI ÁGNES:

MAGYAR VENDÉG A MÓHAND MÁRGON.

STEIN AURÉL ÉS BAKTAY ERVIN TALÁLKOZÁSAI BUDAPESTEN ÉS KASMÍRBAN

1. Baktay és Stein a kasmíri táborban, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.110

2. Stein Aurél felvétele a kasmíri tábor környékéről, 1905 körül. MTA Keleti Könyvtára, Cat. Stein LHAS 3/3(47)

KELÉNYI BÉLA:

BAKTAY MAGYAR BARÁTJA INDIÁBAN

1. Vrana Lajos parafa kalappal. Baktay Ervin felvétele, 1926. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.94

2. Baktayék az elefantai kiránduláson. Feltehetően Vrana Lajos fényképe, 1926. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.1.2.6

3. Baktay Ervin, Vrana Lajos, Dzsógendra Szingh pandzsábi külügyminiszter és egy szikh szerdár Dzsógendra Szingh házában, Simlában, 1929. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.96.a

4. Vrana Lajos Baktaynak dedikált fotója, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.95

BETHLENFALVY GÉZA:

BAKTAY ERVIN LADAKBAN.

KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR NYOMDOKAIN

1. Baktay sátrai a Móhand Márgon, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.33

2. Baktay a Szind völgyében, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.42

3. Hóhid a Zodzsi hágón. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.60

4. Maitréja-szobor Ngulbiknél (Mulbekh). Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.119

5. Kalon Püncög, a ngulbiki nemes. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.121

6. A Lamajuru-kolostor látképe. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.6.139

7. Peter püspök bennszülött protestáns híveivel Leh-ben. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.75

8. Jégfolyó a Penszi hágón. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.76

9. A zanglai lámakolostor. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.77

10. A zanglai öreg „kihallgatása”. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.78

11. Kőrösi Csoma szobájának Baktay által megjelölt bejárata, a cella akkori lakójával. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.79

12. Phuktali lámák a szentély barlangjának erkélyén. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.81

13. A jugari öreg „kihallgatása” Phuktalban. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.82

14. A phuktali kolostor bejáratánál elhelyezett emléktábla. Baktay Ervin felvétele, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.83

IRIMIÁS BALÁZS: CSOMA SZOBÁJA ZANGLÁBAN

1. A zanglai palota északi homlokzatának felmérése. Barcza Gergely rajza, 2008

2. Az épület hosszmetszetének felmérése. Barcza Gergely rajza, 2008

3. Számítógépes modell a Csoma-szobán elvégzett beavatkozásokról. Kukucska Gergely munkája, 2008

4. Baktay Ervin rajza Csoma szobájáról, 1928. 213×195 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5890

5. Baktay Ervin fotója a zanglai palotáról, a még meglévő keleti tömbbel, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.101.1

6. A zanglai palota állapota, a munkálatok megkezdése előtt. Irimiás Balázs felvétele, 2008

BONTA ZOLTÁN: BAKTAY ERVIN HANG- ÉS FILMJÁTÉKA KŐRÖSI CSOMA SÁNDORRÓL

Jakháton Phuktal felé, 1928. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.80

KARDOS TATJÁNA – KINCSES KÁROLY: AZ INDAI FOTOGRAFIA ÉS UMRAO SINGH SHER-GIL FELVÉTELEI BAKTAY ERVIN HAGYATÉKÁBAN

1. Töprengő önarckép. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1928. május 12. Zselatinos napfénypapír, 9×6,5 cm, HMA, ltsz.: F 2013.37. Hátoldalán angol szöveg Umrao Singh kézírásával: „Töprengő, kenyér és gyümölcs mellett, vízzel és költéssel. Simla, 1928. május 12.”

2. Umrao Singh Sher-Gil fiatalkori képe. Ismeretlen felvétele, 1900 körül. Celloidin, 9,5×5,2 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.3.32.3

3. „Szép szemű” lány Nainítálból. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Nainítál, 1908. Zselatinos ezüst, 10,8×8,2 cm, ltsz.: Ad/5756.10.35.6

4. Marie-Antoinette a kertben. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Lahór, 1912. Zselatinos napfénypapír, 7,3×9,8 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.3.32.1

5. Egymásba nyíló szobák a Szilágyi Dezső téri lakásban. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, 1913/1914. Zselatinos ezüst, 9×12 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.3.35.4

6. A család Dunaharasztiiban. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Dunaharaszti, 1917. Zselatinos napfénypapír, 8,5×11,3 cm, HMA, ltsz.: F 2013.9. A kép hátoldalán Marie-Antoinette kézírásával: „»Anya főz« című csendélet. Nagymamának szeretettel 1917. febr. 20.”

7. Umrao Singh kislányát, Indirát eteti az ablak előtt. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1922. június. Zselatinos napfénypapír, 5,4×8 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.31.9. A kép hátoldalán Umrao Singh angol kézírása: „Indirát etetem, mint egy madárkát. US. A háttérben látszanak az ablakunkkal szemben lévő hegyek körvonalai. US. Simla, 1922. jún. 27.”

8. Karácsony. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1922 körül. Zselatinos gázfénypapír, 11,3×15,7 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.30.2. A kép hátoldalán Marie-Antoinette kézírása: „Simla – India 1922 karácsony est. Emlékező Ervinkémnek Miczitől. – Amrita és Indirától”

9. Önarckép újjal. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1922 körül. Matt zselatinos ezüst, 16×10,5 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.1.13.1

10. Baktay Ervin a „Keleti levelek”-et írja. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1926. szeptember. Sztereofelvétel, zselatinos ezüst, 2×7,8×5,7 cm. HMA, ltsz.: F 2013.115. A képeket hordozó papír hátoldalán Baktay Ervin kézírása: „A »Keleti levelek« írása közben. Szimla, 1926 szept.”

11. Olvasás közben. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1920-as évek. Zselatinos ezüst, 11×9,2 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.31.2

12. Írógépszerezés közben. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1929 körül. Zselatinos napfénypapír, 8×6,1 cm, HMA, ltsz.: Ad/5756.10.32.5. A kép hátoldalán Umrao Singh angol kézírása: „Amikor elememben vagyok.”

13. Marie-Antoinette az íróasztalnál. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1928. május. Zselatinos napfénypapír, 9×6,8 és 8,8×6,3 cm. HMA, ltsz.: F 2013.118.1 és F 2013.118.2.

A jobb oldali fénykép hátoldalán angol szöveg Umrao Singh kézírásával: „Könyvekkel és írivalókkal a villanylámpa alatt. 1928. május. Ki fogom nagyítani ezt a fényképet, mely a fények miatt is, véletlenül igen művészire sikerült.”

14. Önarckép pohárral. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Párizs, 1930-as évek. Zselatinos gázfénypapír, 9×65, cm, HMA, ltsz.: F 2013.25. Angol felirat a képen Umrao Singh kézírásával: „Ez itt én vagyok, aki képmutatóan úgy tesz, mintha Omar Khajjám vidám követője lenne. Jaj, ez az, ami lehetetlen számomra ebben az életben. Ráismszsz?” Felirat a kép hátoldalán: „Kedves Jogi. Kérlek, küld el ezt a fényképet a fiadnak Jatmdarnak (?) [Lalgi-nak?], egy önkéntes remeteségben élő vidám barátja köszönti őt, akit nagyon elhanyagoltok. Jaj, milyen nehéz is számunkra ebben a szomorú korban úgy tenni, mintha olyan vidámak lennénk, mint őseink voltak.”

15. Indirával és Amritával a Szepessy-lakásban. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Budapest, 1930-as évek. Zselatinos gázfénypapír, 12/12,3×8 cm, HMA, ltsz.: F 2013.20

16. Amrita az üvegszobában. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1936. Zselatinos gázfénypapír, 5,8×5,6 cm, HMA, ltsz.: F 2013.31. Hátoldalán Marie-Antoinette kézírásával: „Amri az új üveg szobában”.

17. Amrita szülei társaságában. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1936. Zselatinos gázfénypapír, 6×5,6 cm, HMA, ltsz.: F 2013.117. Hátoldalán Marie-Antoinette kézírásával: „A szent család!!!...”

18. Önarckép kézzel. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, Simlá, 1946. november. Zselatinos ezüst, 8,2×5,5 cm, HMA, ltsz.: F 2013.116. Géppel írott angol szöveg a kép hátoldalán: „A szanszkrit nyelvű MANDUKYA UPANISHAD kéziratommal, mely valamelyest segítette enyhíteni a gyötrelmeimet. U. Sher-Gil. Holme, Simla. Ny. India. 1946. nov.”

KESERŐ KATALIN:
AMRITA ÉS BAKTAY

1. Amrita rajzol. Baktay Ervin felvétele, Simlá, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.195
2. Amrita Sher-Gil: *Férfifej-tanulmányok*, 1927. Az Amrita Sher-Gil Estate (India) engedélyével
3. A Sher-Gil család, párizsi, rue de Bassano-i lakásukban, fiatal barátokkal. Umrao Singh Sher-Gil felvétele, 1930 körül. Az Amrita Sher-Gil Estate (India) engedélyével
4. Amrita Sher-Gil portrét fest élő modell (Baktay Ervin) után. Fotóreprodukció, 1930 körül. HMA, ltsz.: Ad/5875-2013
5. Amrita Sher-Gil: *Kertben*, 1938. Olaj vászon, 75×59,7 cm, Budapest, magántulajdon
6. Békekötés a Város Marshaljával, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5765.8.25-2013
7. Edénykészítők. Baktay Ervin felvétele, Simlá, 1927 körül. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.175
- 8–9. Amrita Sher-Gil *Kompozíció* című festményének (1936) reprodukciója és kézírásos hátoldala. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.5
10. Buddha születése. Falkép Adzsantában, V–VI. század. Reprodukció, Baktay Ervin hagyatéka (az *India művészete* című könyvből)
- 11–12. Amrita Sher-Gil *Koldusok* című festményének (1937. május) reprodukciója és kézírásos hátoldala. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F2013.4
- 13–14. Amrita Sher-Gil *A menyasszony felkészítése* című festményének (1937. május) reprodukciója és kézírásos hátoldala. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.6

TORMA KATALIN:
BAKTAY ÉS A PERZSA IRODALOM

1. Sir Mohamed Eqbál, kisleány Lahórbán. Baktay Ervin felvétele, 1926. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.4.84
2. Baktay Ervin Háféz-fordításának kézírata, 1919 körül. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5896

WOJTILLA GYULA:
BAKTAY ERVIN *KÁMASZÚTRA*-FORDÍTÁSA

Az 1920-as első kiadáshoz készült díszes előzéklap, Parlagi Dóra műve

KISS CSABA:
BAKTAY ÉS A GURU

Umrao Singh budapesti lakásukban dolgozik, 1917. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.3.38.3

SOMOGYI ZSOLT:
BAKTAY ERVIN SZÍNHÁZI RENDEZÉSE

1. „Kanva, the hermit father”. Jobb karját felemelő, baljában bambuszbotot tartó hosszú ősz szakállú, kontyos férfi, nyakában hosszú, barna gyöngysorral, ruhája bal vállán átvetve (a jobb szabadon van) széle a bokánál „tépett”, egy öv fogja össze. Meztláb. Grafitceruza-vázlat, akvarell, lavírozott tus, papír, 215×115 mm, jelezve jobbra lent: B. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5893.1-2013
2. „Sakuntalá as hermit girl”. Fülét takaró fekete hajú lányalak, hajában nagy fehér virág. Barna csuhaszerű ruhája Kanvaét idézi, öve zöld, virágfüzér lóg le róla. Grafitceruza-vázlat, akvarell, lavírozott tus, papír, 215×113 mm, jelzés nélkül, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5893.2-2013

3. „Sakuntalá. I. felv. A remete-liget” (tus), jobbra lent: „Act. I. The Ashram” (ceruza), jelzése ugyanott: B. A terven az Édenkertet idéző, dúsan termő fákkal megrajzolt környezet látható. Akvarell, papír, 210×293 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5893.3-2013

4. „Sakuntalá. V. felv. – 1. szín, Az égi út” (tus), jobbra lent: „Act V. The heavenly way” (ceruza), jelzése ugyanott: B. Vörös keretfüggönyben kisebb színpadnyílás sötét felhőkön, csillagos-fátyolfelhős háttér előtt aranszínű, kétkerekű harci szekér; rajta íjas alak áll, előtte előremutató (nő?) alak ül. Akvarell, papír, 213×268 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5893.4-2013

HEGYMEGI KISS ÁRON:
BAKTAY ÉS A WILD WEST ZREE MEETINGEK

1. Buffalo Bill budapesti fellépésének műsorfüzete, 1906. Magántulajdon
2. Az 1934. évi Zree Meeting meghívója. Magántulajdon
3. Korhű felszerelésben a festett díszlet előtt, az 1935. évi jubiláris Zree Meetingen. Középen a „Sheriff”. Fénykép, magántulajdon
4. A „Sheriff” lovas szobra. Haich Erzsébet műve, 1931. A kisméretű plasztika megsemmisült
5. Baktay a „Sheriff” lovas szobrával és a mű alkotójával, Haich Erzsébettel (Senora Dolores). Fénykép, magántulajdon
6. A „Sheriff” portréja a 10 éves jubileumra kiadott „Loaferstowni Messzelátó” című alkalmi újságban, 1935. Hallgató (Huzella) Pál, alias „Boggs” karikatúrája
7. Hallgató (Huzella) Pál: Loaferstown alapítása. Fent középen a „Marshal” és a „Sheriff”, 1935. Tempera, karton, 980×1100 mm, magántulajdon
8. Baktay Ervin: *Loaferstown és környékének térképe*. Papír, ceruza, 300×210 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5894-2013

LORENCZ JÓZSEF:
BAKTAY ÉS AZ INDIÁN JÁTÉKOK

1. A Nagyfőnök lóháton, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.8.1
2. A hadiflotta látogatása a táborban, 1935. Magántulajdon
3. Íjászverseny, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.8.6.
4. Tábornász körül, 1936. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.9.42
5. A Főnök és Erős Farkas kenuban, 1946. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2014.2
6. Haditanács, 1938, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5756.9.51
7. Az Amerikai Indián Szövetség elismerő oklevele, 1937. Magántulajdon
8. Indiánok és arabok Zebevényben, 1931. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.45
9. Jelenet a „Sápadtarcú varázsló” című filmből, melyben Baktay és barátai voltak a szereplők, operatőre pedig Urbach László, 1935. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2014.1

HEGYMEGI KISS ÁRON:
PERJÉSSY LÁSZLÓ (SZÜRKE SÓLYOM)
TÁBORI RAJZAI

1. Dr. Perjéssy László: *...és nyakig csarban hagyta az árvíz károsultakat*, 1949. Toll, ceruza, papír, 210×300 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5895.1.2-2013
2. Dr. Perjéssy László: *Egy szeriöz előadás az aztékokról*, 1949. Toll, ceruza, papír, 210×300 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5895.1.3-2013
3. Dr. Perjéssy László: *Nyuszrog invázió*, 1949. Toll, ceruza, papír, 210×300 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5895.2.2-2013

4. Dr. Perjéssy László: *Hiszen ez tiszta szesz... hehe...*, 1949. Toll, ceruza, papír, 210×300 mm, Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5895.2.1-2013

PAPP-VÁRY ÁRPÁD:
BAKTAY ERVIN ÉS A MAGYAR FÖLDRAJZI
TÁRSASÁG (1934–1944)

1. *A Földgömb* címlapja, 1935

2. Baktay Ervin doktori oklevele, 1933. A Baktay Ervin Gimnázium tulajdona

3. Baktay *A világ tetején* (1930) című könyvének címlapja a Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára sorozatban

4. Emlékközlő a Társaság könyvsorozatát megrendelőknél, 1938. Magántulajdon

5. Baktay szobra az érdi múzeumkertben. Domonkos Béla alkotása, 1991

SÁNDOR TIBOR:
BAKTAY ERVIN KAPCSOLATA
A MAGYAR FILMGYÁRTÁSSAL

1. Meghívó *A beszélő köntös* című film bemutatójára, 1942. február 21. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5898

2. Fénykép *A beszélő köntös* című filmhez készült kiadványból, közepén Tasnády Fekete Mária, 1942. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: Ad/5897.6

KECSKÉS PÉTER:
AZ ASZTROLÓGIAI HAGYOMÁNY
ÉS BAKTAY ASZTROLÓGIÁJA

1. Baktay Ervin hagyatékában fennmaradt zodiákus. HMA, ltsz.: Ad/5891.1

2. Baktay Ervin hagyatékában fennmaradt karakterológiai ábra. HMA, ltsz.: Ad/5891.2

JAKAB ZOLTÁN CSABA:
CSILLAG A MAGYAR ASZTROLÓGIA ÉGBOLTJÁN
BESZÉLGETÉS DR. JANÁK LAJOSSAL, A BAKTAY
ERVIN ASZTROLÓGIAI EGYESÜLET ELNÖKÉVEL

Baktay Ervin hagyatékában fennmaradt, zodiákus és a tizenkét princípium szimbóluma. HMA, ltsz.: Ad/ 5891.1

JAKAB ZOLTÁN CSABA:
EGY VARÁZSLÓ KELET ÉS NYUGAT ÖSSZEKÖTŐ
HÍDJÁN: BAKTAY ERVIN ÉS HOROSZKÓPJA

Baktay Ervin hagyatékában fennmaradt, saját kezűleg felállított horoszkópja. HMA, ltsz.: Ad/ 5891.1

VÉGH JÓZSEF:
BAKTAY ERVIN ÉS A BUDDHISTA MISSZIÓ

1. Szóts István filmrendező Hetényi Ernővel, otthonában, Budapest, 1957. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 201, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

2. Baktay, Hetényi és Germanus Gyula az Indiai Nagykövetség fogadásán, 1958. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 802, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

3. A Baktay házaspár vendégül látja Hetényit, 1961. Formanek Antal felvétele, Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 207, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

4. Baktay Ervin és baráti társasága („Hétházy, Békéssy A., Dr. Nemes J., Mészáros, Formanek A., Dr. Hetényi Ernő”), 1963. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 820, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

KELÉNYI BÉLA:
A KELETÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM
„ÖNÁLLÓ KUTATÓ MUZEOLÓGUSA”

1. Dr. Balázs Miklós: Az „India művészete” című kiállítás 1. termében kiállított gandhári tárgyak. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: N6596

2. Dr. Balázs Miklós: Az „India művészete” című kiállítás 2. termének egyik vitrinje. Baktay Ervin hagyatéka, ltsz.: HMA, N3869

3. Dr. Balázs Miklós: Az „India művészete” című kiállítás 3. termében az indiai női viseletet bemutató vitrin. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: N6603

4. K. P. S. Menon, indiai nagykövet megnyitja az Indiai Képzőművészeti Kiállítást, 1956. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 172, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

5. Baktay a Hopp Múzeumban bemutatja a Körösi Csoma-kiállítást a Buddhista Misszió képviselőinek, a Csoma család tagjainak és Felvinczi Takács Zoltánnak, 1959. Hetényi Ernő hagyatéka, Buddhista Misszió Archívuma, 222, A Tan Kapuja Buddhista Főiskola Szakkönyvtára

BRITTIG VERA:
KITEKINTÉS AZ INDONÉZ SZIGETVILÁGRA

1. Kiállításrészlet: Az ötvösmunkák tárlója a batikterítőkkel a Baktay által rendezett „Hátsóindia és Indonézia” (1953–1956) című kiállításon. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.90

2. Kiállításrészlet: a vajang golek bábjáték figurái a kiállítás kísérő kiadványaként megjelent „Kronológiai táblázat” (1953) hátoldaláról

ZENTAI GYÖRGY:
BAKTAY ERVIN ÉS A NEPÁLI MŰVÉSZET
„FELFEDEZÉSE”

1. Sákjamuni Buddha. Nepál, 1856/1857 (Szamvat 977). Aranyozott vörösréz, türkiz berakással, feliratos, magassága: 28,5 cm, HKM, ltsz.: 6150, Schwaiger Imre ajándéka

2. Vasudhára. Nepál, 1792 (Szamvat 912). Talapzat: 1859 (Szamvat 979). Aranyozott vörösréz, feliratos, magassága: 20,8 cm, HKM, ltsz.: 6161, Schwaiger Imre ajándéka

3. Mandzsughósa mint Mahá-Vairócsana. Nepál, 1807/1808 (Szamvat 928). Aranyozott vörösréz, feliratos, magassága: 19,8 cm, HKM, ltsz.: 6156, Schwaiger Imre ajándéka

4. Padmapáni Lókészvara. Nepál, 1764/1765 (Szamvat 885). Zsirkó, aranyozott vörösréz, türkiz- és más drágakőberakások, feliratos, magassága: 46 cm, HKM, ltsz.: 52.179, Schwaiger Imre ajándéka

KELÉNYI BÉLA:
BAKTAY ERVIN SZABADSÁGA

1. Baktay Ervin a konferencia résztvevőit az indiai Oktatási Minisztérium részéről fogadó tisztviselővel, a kambodzsai nagykövettel és feleségével, valamint két ceyloni szerzetessel. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.109

2. Franklin Edgerton és a Baktay házaspár Delhiben. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.89

3. Csoportkép a Buddha Dzsajanti kongresszus résztvevőiről. Az első sorban közepén Nehru, két oldalán a Dalai és a Pancsen Láma. Az utolsó sorban Baktay balról az ötödik. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.86

4. Baktay előadása a Buddha Dzsajanti kongresszuson. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.85

5. Baktay előadást tart a kongresszus résztvevőinek a száncsi sztúpánál. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.87

CLAUDINE BAUTZE-PICRON:
BAKTAY ERVIN, A MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1. Baktay miniatúrákat néz egy amritszári műkereskedésben, 1927. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, Ad/5756.4.75

2. Baktay *India művészete* című könyve német kiadásának (*Die Kunst Indiens*, 1963) borítója

3. Illusztráció Baktay *India művészete* című könyvéből: „Az asztrális szimbolika alapjául szolgáló nappálya”

4. Buddha-fej, szobortöredék. Észak-Pakisztán, Gandhára, II–III. század. Szürke pala, magassága: 22 cm, HKM, ltsz.: 50.27, Schwaiger Imre ajándéka

5. Balaráma („Nágini”), relief részlete. Észak-India, Mathurá, II. század. Sárga foltos vörös homokkő, 28×21,5 cm, HKM, ltsz.: 97, Schwaiger Imre ajándéka

6. „Visnu-fej”, szobortöredék. Kelet-India, Bihár, XI–XII. század. Fekete pala, magassága: 20,3 cm, HKM, ltsz.: 6351, Schwaiger Imre ajándéka

HÁMORI NAGY ZSUZSANNA
BAKTAY ERVIN ELŐADÁSAI A HOPP FERENC
KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM SZAKKÖ-
RÉBEN 1949–1953 KÖZÖTT

Baktay Ervin egy kölyökmacskával. Huszár Károly felvétele, 1962. Baktay Ervin hagyatéka, HMA, ltsz.: F 2013.87

HFM Könyvtár
20230531

Szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg szöveg szöveg szöveg
szöveg szöveg

Az indológus
indian

BAKTAY ERVIN EMLÉKEZETE

Az indológus
indian

BAKTAY ERVIN
EMLÉKEZETE